

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΕΝ ΤΕΛΕΙ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ ΤΟΥΤΩΝ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΗ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΚΑΙ ΖΩΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΙΩΝ

Α. ΠΑΝΤΑΖΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΩΝ ΚΑΤΑΧΗΜΑΤΩΝ

ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ ΚΟΥΡΤΙΔΗ

ΠΑΤΕΡΑ ΑΓΙΩΝ ΟΡΘΟΓΡΑΦΩΝ

1909

ΠΡΟΛΗΪΟΜΕΝΑ

Α.

Περὶ τῶν μέτρων τῶν ἐκκλησιαστικῶν τροπαρίων δὲν θὰ γίνῃ λόγος τὸ πρῶτον ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ· ἥδη πολλοὶ φιλόλογοι ἐπιφανεῖς πλὴν τῆς ἀλλοῦ ἐπιστημονικῆς ἐξέτης εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέβαλον τὰ ποιοῦντα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας δὲν παρῆλτον νὰ ἀναλύσωσιν αὐτὰ καὶ εἰς τὰ ἐξ ὧν συνίστανται μέτρα. Σκοπὸς ἐν τούτοις τῆς ἡμετέρας πραγματείας δὲν εἶνε κυρίως τὰ μέτρα τῶν ἡλίων ποιμάτων, ἀλλὰ τὰ μέτρα, οἷα ἐκφράζονται ἐν τῇ μελωδίᾳ, καὶ τὴν ὁποίαν εἶνε περιβέβλημένα τὰ ποιήματα ταῦτα. Ἦτοι ὁ συθμός αὐτῶν καὶ ἐπειδὴ, ὡς ἐν τῇ παλαιᾷ ἐλληνικῇ ποιήσει καὶ μουσικῇ, οὕτω καὶ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ συθμός καὶ μέτρον σχεδὸν ταυτίζονται, πᾶς ὁ πραγματευόμενος περὶ τοῦ συθμοῦ ἀναγκαίως θὰ ὀσχοῖται περὶ τὰ μέτρα τῶν ὁσμάτων τούτων.

Μέχρι τοῦδε κατὰ τὴν μετροικὴν ἀνάγνωσιν τῶν τροπαρίων δὲν ἐχρησιμοποιήθη ὁ συθμός αὐτῶν· εἰμὴ ὑπὸ σπανίων τινῶν ἐρευνητῶν¹ καὶ ἐν τούτοις εἰς ὀρθὴν κατανόησιν τῆς μετροικῆς ὑφῆς τῶν ὑμνωδίων προκειμένοις μέλιστα περὶ τῆς τονιστικῆς καὶ μετρικῆς στιχομετρίας τῶν ὑμνογράφων ἀπαράιτος εἶνε ἡ γνώσις καὶ

¹ Κωνσταντῖνος Οἰκονόμος, Μ. Παυλάκης.

τοῦ συνθῆου, ὁ ὁποῖος θεόντως ἐβενώμενος ἴσως ἠμέραν τινά καταδέξῃ οὐ μόνον τὴν ἀληθὴ φύσιν ἀλλὰ καὶ τὴν προέλευσιν αὐτῶν. Πολλοὶ δὴ αὖ διὰ τὸν σοφοί, ξένοι ἰδίως, πιθανώτατα μὴ λαμβάνοντες ὑπ' ὅψιν τὸ μέλος ἀλλὰ μόνον τὰ ψᾶδ κείμενα τῶν ἐκκλησιαστικῶν τροπαρίων ὑποστηρίζουσι τὴν γνώμην, ὅτι ἡ ὑμνογραφία τῆς ἡμετέρας Ἐκκλησίας ἐμορφώθη σὺν τῷ χρόνῳ ἐκ πελοῦ τινος λόγου γιθμοειδοῦς, πλήρους ομοιοσχημῶν καὶ ὁμοιοτελεστίων κώλων, τῇ επενεργείᾳ καὶ ἐπείγει δὴνείων παραγόντων. ἦτοι τῆς ἐδωκῆς, τῆς συριακῆς καὶ κατὰ τινας καὶ αὐτῆς τῆς περσικῆς ποιήσεως, καὶ ἐπομένως οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν συγγενείας μὲ τοὺς ἐκ τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων παραιοδεδομένους μετρικούς καὶ συνθῆμους τύπους ἀπὸ τοιούτων δὲ ἀρχῶν ὁρμώμενοι δὲν ἀναγνωρίζουσι καὶ τὴν χρησιμότητα τῆς παλαιᾶς ἑλληνικῆς Μετρικῆς εἰς τὸ προκείμενον ζήτημα, ἀλλ' εἰσάγουσι νέους κανόνας (δὲν παραδέχονται πόδας ὡρισμένους, ἀλλὰ βραχεῖα κῶλα ἀκανονίστως ἐπαναλαμβάνόμενα εἰς σχηματισμὸν τῶν τροπαρίων)¹ ἴσως οὐχὶ κατὰ πάντα μὲ τὰ πράγματα συμφώνους.

Βεβαίως δὴν τολμηρὸν καὶ δυνατοῦδεοντον θὰ ᾔτο (ὡν καὶ ἡ κατὰ τοιαύτην διεσθηνιστὴν ἔρευνα πολλὰ ἀπρόοπτα δύνανται νὰ φέρῃ εἰς φῶς) τὸ νὰ ἰσχυρισθῇ τις ὅτι αἱ στροφαὶ τῶν ὑμνογράφων εἶνε κατ' ἐνθεῖαν μνημηματι τῶν στροφῶν τῆς κλασικῆς ἐποικῆς· ἐξ ἐναντίας ὅμως μετὰ πολλῆς πιθανότητος δύναται νὰ ὑποστηρίξῃ τις ἐπὶ τῶν παραγμάτων βεβαιώμενος ὅτι ἡ συνθῆμικὴ σύνθε-

¹ Παράδειγμα Κ. Κουρμούτση· ἰσότης τῆς βεβαντακῆς λογοτεχνίας μετὰ τοῦ Π. Νεοφυτίου βεβαιώθημα Μαγαζιῆ) ἀεὶ ἀπὸ καὶ ἐπ.

σις τῶν τροπαρίων ἔχει πολλὰν ἀναλογίαν μὲ τοὺς ὕμνους εἰκόνους Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου καὶ τοῦ Μεσομήδους τῶν ὁποίων σώζονται καὶ τὰ μέλη καὶ τῶν ὁποίων ἡ γένεσις (2ος αἰὼν μ.Χ.) συμπίπτει μὲ τὰ πρῶτα μελλίσματα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμνογραφίας. Ὁ ὕμνος λόγου χάριν εἰς τὴν Καλλιόπην ἀρχίζει μὲ τοὺς ἐξῆς δύο ἱαμβικούς τετραμέτρους.

⏏ — — — — — ⏏ — — — — —

Ἦνθα μοῖσά μοι γῆνη || μοκτῆς δ' ἔμης παύσων

αἶψα δὲ σὸν ἀπ' ἡλίκων || ἔμης γούρας δασύτω

ἀλλ' οἱ τετραμέτροι οὗτοι εὐγρίσκονται καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ ἐξαποστειλᾶσι τοῖς μαθηταῖς συνέλθεμεν.

Ἦνθ' μαθηταὶς ἀνέλθοντες || ἐν ὅσῃ Παύλας

πῶς Χριστὸν θέσασθε || μῆθεμεν πῶς διδάσκει.

καὶ εἶνε μὲν ἀληθές ὅτι τὸ ἐξαποστειλᾶσιον εἶνε κατὰ πολλὴν μεταγενέστερον τοῦ ὕμνου καὶ ἐπομένως δὲν εἶνε δυνατὸν (καὶ δι' ἀλλοὺς ἀκόμη λόγους) νὰ ἀποδοθῇ ἡ σύμπτωση αὐτῶν εἰς ἀπ' ἐυθείας ἡμῶν, εἶνε ὅμως ἐξ ἴσου ἀληθές ὅτι ὁ ἱαμβικός τετραμέτρος εἶνε τὸ κατ' ἐξοχὴν δημώδες μέτρον οὐ μόνον τῶν μεσαιωνικῶν Ἑλλήνων ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν παλαιῶν, ἡ δὲ ἵπαρξις τῶν στίχων τούτων ἐν τοῖς προκείμενοις ποιήμασι, συνδυαζόμενα μάλιστα μὲ τὴν ἀπλότητα τῆς συνθέσεως αὐτῶν, τὴν παντελῆ ἑλκυστὴν τονῶν ἐν τῇ μελωδίᾳ αὐτοῦ καὶ τὴν καταφανῆ ἐπικρότησιν τοῦ τόνου παραδιδίδωσι μὲ τὴν προσφῶδιαν ἐν τῷ εἰς τὴν Καλλιόπην ὕμνον, πῶς νὰ θεωρηθῇ ὡς ἰσχυρὸν τεκμήριον τῆς ἐκ δημώδων πηγῶν συνεκτιμήσεως τῶν μετρικῶν

στοιχείων τῶν ἀποτελούντων τὰ ποιήματα ταῦτα. Ἀλλὰ καὶ ἔτερον ἀναλογία ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ὡς διῆλα δὴ ἐν τῷ ὕμνῳ τούτῳ ἱαμβικά, δακτυλικά καὶ τροχαϊκά κῶλα εἶνε μετ' ἀλλήλων συμπλεγμένα ὡς συστατικὰ αὐτοῦ, οὕτω καὶ ἐν πολλοῖς ἐκκλησιαστικοῖς ὕμνοις (καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖαις στομφαῖς δὲ) τὰ αὐτὰ κῶλα καὶ ἔτερα ποικιλωτέρα εὐρίσκονται συντεθειμένα κατὰ συνδυασμοὺς διαφόρωνόποις (τὸ τροπαῖον παρὰ τήματος).

Ἀλλ' ἀνεξαφύττως τῆς μερικῆς ταύτης περιπτώσεως ἐκτὸς πύσης ἀμφισβητήσεως εἶνε ὅτι τὰ συστατικὰ τοῦλάχιστον στοιχεῖα τῶν τροπαίων, ἤτοι τὰ κῶλα, προέρχονται κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς ἐλάνκῆς ποιήσεως καὶ ὅτι μόνον ἡ κατασκευὴ τῶν ἐκκλησιαστικῶν στομφῶν ἔχει ἰδιόλογον φυσιογνωμίαν· τὰ παντὸς σχήματος καὶ μεγέθους διῆλα δὴ ἱαμβικά, τροχαϊκά, δακτυλικά καὶ λογασπικά κῶλα (καὶ ἐξάμετρον ἀκόμη εὐρομεν ἐν τροπαίῳ) εἶνε τῶσον πολυπληθὴ καὶ τοσοῦτον ἀριθμῶς καταβαίνονται κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἰδίως ὥστε μετὰ πολλῆς πιθανότητος δύναται τις νὰ διατυπώσῃ τὴν ἐξῆς ἔστω καὶ ὀλίγον ἰσως πρόωρον ἀρχήν, ἥτοι πάντα τὰ κῶλα τῶν δοκίμων ἐκκλησιαστικῶν τροπαίων (τῶν ἐμμέτρων) δύνανται νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τοὺς μετρικοὺς τύπους τῆς παλαιᾶς ἐλάνκῆς στιχουργίας· ἡ σύνθεσις ὅμως τῶν κῶλων τούτων εἰς σχηματισμὸν στομφῶν εἶνε ἰδιόλογος πῶς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ποίησιν ποῦ μὲν κλίνουσα εἰς τὸ αὐτὸν καὶ προχέως σύμμετρον (καλίσματα καὶ ἐξαποστειλάδια), ποῦ δὲ εἰς τὸ ἀσυνάρκτον καὶ ἀποδεχόμενον (τροπάδια τῆς ὀκταήχου, ἰδιόμελα), ποῦ δὲ ἀκρολουθοῦσα τὴν μέσιν δόδον τῶν δύο τούτων ἄκρων (κανόνες)· τοῦτ' καὶ προχέειρά τινα παραδείγματα

εἰς τίτισσιν τῶν λεγομένων μας χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ παρόντος βιβλίου·

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Κυρίως αὐτοὶ Σίων || καὶ περιέχεται αὐτῇ
καὶ ὅτε δόξω ἐν αὐτῇ || τῷ ἁμαρτῷ ἐκ νεκρῶν·
ὅτι αὐτὸς ἔστιν || Ἀ ὁ Θεὸς ἡμῶν
ὁ ἐκ τῆς πάσης τοῦ ἐχθροῦ || τὸν κόσην ἀντιδικήμενος.

Τοῦ τροπαίου τούτου τὰ πλείστα τῶν κῶλων εἶνε ἱαμβικά τετραποδία ἀκατάλκτοι πλὴν τῆς προτελευτάας περιόδου συνασταμένης ἐκ δύο τροποδίων τοιαύτη δὲ διδοχὴ ἱαμβικῶν τετραποδίων εἶνε καὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς συνηθεύσιν·

Τοιαῦτα μετροπῶς γορεῖν
τοῖσι τῶν εἰσηγησάμεν
λογισμὸν ἐνθεῖς τῇ τέχνῃ
καὶ σέφην ὡς ἤδη ποιῶν
ἅπαντα καὶ διεδέναι καί. (Ἀριστοφ. Βερε. 971—990).

“Ε τ ε ρ ο ν

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

“Ο ἀγγελὸς ἐβόα || τῇ κεχαριστομένῃ,
ἀγγὴ παρθένε χαῖρε || καὶ πάντων ἑγὼ χαῖρε
ὁ σὸς πῶς ἀνέστη || τοῦ ἡμεῖς ἐκ τῆς οἰ.

τὸ παθὸν σύγκειται ἐξ ἑξ ἱαδύκων τετραποδίων
καταλκτικῶν παρδάδε καὶ ἀπόστασμα Ἀνακρέοντος
88 ἐνθα τὸ αὐτὸ κῶλον ἐπαναλαμβάνεται κατὰ στίχον·

ὁ μὲν θέλων μύχεσθαι,
πίψεται γὰρ, μαγέσθω
ὀμοίως καὶ ἐν Ἀγιστοφ. Βασιλάχοις
Βορέσθε δῆτα ζουγῇ
σώρησμεν Ἀρχέδημον
ὥς ἐπείτης ὧν οὐκ ἔγνωσ' ἡμέτερος
καὶ τοῖς ἀνω νεκροῖσι
ζῶσιν τὰ πρῶτα τῆς ἑξεί μοχθηρίας ζῆ. (416—436).

“E τ ε ρ ο γ

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

Ἀπόστολοι ἐκ περὶτων || συναθροσθέντες ἐνθιῶδε
Τεθρημαῖ τῷ γιογίῳ || κηδεύσατέ μου τὸ σῶμα
καὶ σὲ Υἱὲ καὶ Θεέ μου || παρδάδέ μου τὸ πνεῦμα.

ἦτοι ἐξ λογαοιδικαὶ τετραποδία καταλκτικαὶ (γλύκω-
νεια) συννηγμένα εἰς τρεῖς διμελεῖς περὶόδους· παρδά-
δαὲ καὶ τὸ Νατφικὸν τετρασύτχον·

Μέθυσε μὲν ἡ Νέκισσα || καὶ Πηγάδες μέσαι δὲ
πρὸς παρὰ δ' ἔσχετ' ὅσα || ἔγω δὲ μόντα καθένοσα.

“E τ ε ρ ο γ

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

θεοτόξε ἢ ἐλπίς || πάντων τῶν Ἀγαστιανῶν
σκέπε, γρηγορε, γνήκατε || τοῖς ἐλαττώσας εἰς σέ.

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

ἔν νόμῳ σελὲ καὶ γράμματι || τῶτον παρὶδμεν οἱ ποιοῖ
πάν ἄρσεν τὸ τὴν μήγαν διαποῶν || ἄνθρωπ' θεῶν
διὸ προτοτόσον λόγον || παρὸς ἀνύχον τῶν
προτοκοῦμετον μητρί || ἀνιπαρδῶν
μετ' ἀνόνισιν.

“E τ ε ρ ο γ

— — — — —

Ἐποῖσω τὸ στόμα μου
Εἴην ὅθι δαίμων
ἀνδρῶν τῆς ἐπιστοφῆς
τὸν γυλάροβαν ἄλογ' (Σοφ. Οἰδ. Κ. 1046)

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

ἰάπα δ' ἐπείρ παθέων
χέσων θ' ἐπείρ πελίσσων (Εὐρ. Ίων. 149 καὶ
καὶ ὅθ' ἤρσισμα
ἡσυχῶς πατηγνυμένων
καὶ ὅσῳ γηθόμενος
καὶ τῆς τῶ θηήματα

(159)

— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —
— — — — —

εἶνε ἀσκήτως συνηγμένα μετὰ τὸ ἥμισυ, σκοπὸς δὲ αὐτῆς δὲν ἦτο ἡ ἀπλὴ ἀνάγκωσις, ἀλλ' ἡ ἐπ' ἐκκλήσιας ψαλμοδία καὶ ἐκτὸς τούτου ὅτι ἐν τῷ πνεύματι τῶν μεσαιωνικῶν Ἑλλήνων οἱ ὑμνογράφοι ἥσαν ἐξηγούμενοι μᾶλλον ὥς μελοποιοὶ (μελωδοὶ) ἢ ὥς ποιηταί, ἀρκεῖ νὰ ὑποδείξῃ ὅτι οἱ ἐκκλησιαστικοὶ ποιηταὶ ὀργηθῆσαν οὐχὶ ἐκ πεζοῦ λόγου, ἀλλὰ τοῦναντίον ἐκ προσηγοριῶν τῶν μουσοργημάτων εἰς στίθους τῶν ὑμνοδῶν αὐτῶν. Τοιαῦτα δὲ μουσοργήματα δὲν ἦσαν ἄλλα ἢ τὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἀνὰ τὸ στόμα τοῦ λαοῦ φερόμενα ὀνημῶδη ἥματα, τὰ ἐν τοῖς θεύτοις ψαλδόμενα θυελακά, τὰ ὅποια πάλιν ἥσαν λείψανα διεκρευσμένα ἀρχαίων ἑλληνικῶν μελωδῶν (τοῦ Εὐρυπιδου ἰδίως καὶ τῶν νεωτέρων διθυραμβοποιῶν) καὶ οἱ ἐκ παλαιότερος παρὰ τοῖς ἔθνεσις δαζόμενοι πανάρχαιοι νόμοι τῆς θρησκευτικῆς ποιήσεως. Τοιαῦτα τοῦλάχιστον ἀναφέρει τὰς ἀφορμὰς τῶν ἀμύθοσιαν ἡμάτων τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ ὡς πρὸς τὰ μέτρα καὶ ὡς πρὸς τὸ μέλος ὁ κ. P. A. Γενναῖος ἐν τῇ ἱστορίᾳ αὐτοῦ τῆς παλαιᾶς ἑλληνικῆς Μουσικῆς (σελ. 625 T. II'), οὐδ' ὑπόκειται νομίζομεν, λόγος ἀποχρῶν νὰ ζητησόμεν (πολλοῦ γε καὶ δεῖ) ἄλλας προκειμένου περὶ τῶν ἡμάτων τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον ὑπάρχουσι καὶ μαρτυρίαι τινές αἱ ὅποια δεόντως περιουσιάζομενα καὶ συναριθμογούμενα θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ ἀποτελέσῃσι πλήρη καὶ ὁριστικὴν ἀποδείξιν τῆς προκειμένης θέσεως. Δὲν εἰμπούμεν λόγου χάριν νὰ ἐξηγήσῃμεν ἄλλως τὴν καταφθάναν πολλῶν πατέρων ὡς καὶ αὐτῆς τῆς ἐπισημῆς Ἐκκλησίας¹) κατὰ τῆς τότε συμ-

¹ Ἡ ἐν Ἀσσυρίᾳ τοπικὴ ἀφορμὴ (370 μ. Χ.) ἀπεδοκίμωσεν τὴν χρῆσιν τοῦ ἡμήματος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ.

πηγνυμένης ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς πολλῶς καὶ μάλλον ἐπὶ τῷ οὐτῷ λόγῳ ὅτι εἶνε μύμησις θυμελικῶν ἡμάτων τῶν μᾶλλον εἰς τὸ θέατρον ἢ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ Θεοῦ ἀρμολογούντων ἡ ὑποθέτοντες ὅτι πράγματι οἱ εἰσάγοντες τὸ πρῶτον ἥματα εἰς τὰς χριστιανικὰς τελετὰς ἐδανείζοντο τὰ προπλάσματα τῶν μελωδῶν τῶν ἀπὸ τῆς μουσικῆς τῶν ἑθνικῶν, τοσοῦτ' ἥ μᾶλλον ὅσοι, καθ' ἑτέρας τινὰς εἰδήσεις, ἡ ἀναπτύξις καὶ ἡ ἐπέκτασις (ἀντὶ καὶ ἡ ἀπ' ἀρχῆς εἰσαγωγή αὐτῆς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν) τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον καὶ τοῦ μῶμεν νὰ εἴπωμεν, καὶ ἐπὶ τὸ θυμελικώτερον ὁφείλεται εἰς τὰς κλίσεις καὶ τὰς ἀπαιτήσεις κατὰ τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ εἰσέποντος οὕτω, κατὰ τὴν ἁμπερὰν ἐκφράσιν τοῦ κ. K. Κρουμβάχερ, σπουδαῖον ἀντιστάθμισμα μετὰ τὴν ἀπώλειαν τῶν ἐκ τῆς θυμελικῆς μουσικῆς ἀπολαύσεων (μετὰ τὴν ἀποδοχὴν ὁὖλα δὴ τοῦ χριστιανικοῦ θρησκευματος). Ἀνάλογος εἰς τὴν μαρτυρίαν αὐτὴν εἶνε καὶ ἑτέρα τις καθ' ἣν τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἥσμα ἐπαυτίσθη καὶ ἀνεπτύχθη τὸ πρῶτον ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, ἐν τῇ πόλει ὁὖλα δὴ ἐκείνῃ ἧς οἱ κάτοικοι ἥσαν, κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀθηναίου ἀναφερόμενα (3ος μ. Χ. αἰών), μέχρι τῶν κατοικούντων στρωμάτων ἥσαν ἐνθουσιώδεις ἐρασταὶ τῆς κηλοφοδίας καὶ πάσης μουσικῆς ἀπολαύσεως. Πλὴν τούτων ἐν τῇ ἡμετέρᾳ Ἐκκλησίᾳ μέχρι πρὸ τετρακοσίων εἰδῶν ἥσαν ἐν χρῆσει κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν καὶ μυσικὰ τινα σχήματα, διὰ τῶν ὁποίων πλὴν τοῦ γυμνοῦ σχημαίνετο καὶ τὸ ἥθος τῆς μελωδίας ἀκριβῶς λοιπὸν τὴν προέλευσιν τῶν μυσικῶν τούτων σχηματισμῶν ὑποδεικνύει χωρίον τι Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου¹, ἐν ᾧ ὁ ἱερός

¹ Λόγος εἰς τὸν Πλάτωνα. (Πατρολογία Migne Tomy. 56 σελ. 37).

ἐκεῖνος πατὴρ σφοδρῶς καυτηριάζων τοῖς ψάλλας τοῦ καιροῦ του ὡς μνημονεύουσ ἐξωτερικὰ μέλη καὶ σχήματα ἐν τῇ ψαλμοδίᾳ οὕτως ἀποκαλεῖ τὰς ἐν λόγῳ κινήσεις σχήματα ὀρχηστῶν καὶ μῦθων ἐκ τῶν θεάτρων μεμνημένα· ἐξ οὗ διδασκόμεθα ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ οὐ μόνον κατὰ τὸ μέλος καὶ τὸν συθμὸν ἡχοδούθησε (καὶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συζητῇ ἄλλως ἀφ' οὗ τοιοῦτον ἦτο τὸ περιβάλλον) τὴν ἐξωτερικὴν μουσικὴν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸν τρόπον τῆς ἐκτελέσεως.

Τελευταῖον ἐπιχείρημα χρῆσιμον εἰς πίστωσιν τῆς περὶ τῆς προελεύσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾠσμάτων προδῶνθείσης ἐνταῦθα γνώμης προσθέτομεν τὸ ὅτι τὰ σημεῖονα ἡμῶν δηγῶδη ᾠσματα ἔχουσι πολλὰς ὁμοιότητας μὲ τὰ ἐκκλησιαστικά. ἐν τῷι μάλιστα σημείῳ τοσοῦτον ταύτιζονται ὥστε νὰ μὴ καταλείπωσιν οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν περὶ τῆς κοινῆς αἰτίων καταγωγῆς. Καὶ εἶνε μὲν ἀνθὺς ὅτι μελωδικὰ τινα σχήματα καὶ συθμικοὶ τινες πόδες (ἐπίτρισ, χορίαμβος) συνθέστατα ἐν τῇ δηγῶδει ποιῶσαι εἶνε ξένα ὁλως τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἀλλὰ τοῦτο οὐδὲν σημαίνει, διότι οἱ πρῶτοι καὶ ἀγνοοῦται αὐτῆς θεσμοθέται εἰς σύμπληξιν τῆς ἱερᾶς ταύτης τέχνης ἐξέλεξαν μόνον τὰ στοιχεῖα ἐκεῖνα τῆς ἐξωτερικῆς μουσικῆς τὰ ὅποια ἦσαν πρόσφορα εἰς τὰς Χριστιανικὰς τελετάς. Εἶνε ἐπίσης ἀνθὺς ὅτι ἡ μελωδικὴ ἐν γένει κατασκευὴ πολλῶν δηγῶδων ᾠσμάτων πολὺ ἀφίσταται τῆς τῶν τροπαρίων μὴ ἁνομιονῶμεν ὅμως ὅτι τὰ μὲν τροπάρια ποιηθέντα πρὸ 13 περιῖποι αἰῶνων κατὰ τὰς καλαισθητικὰς ἀπαιτήσεις τῆς μακρινῆς ἐκεῖνης ἐποχῆς οὐδεμίαν ἡ ἐλαχίστας ἰδέστησαν ἀλλοιώσεις, κεκρυσταλόμενα δὲ καὶ ἡνιοκίτως ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας πεφύλαγμένα παραδίδονται ὡς ἱερὰ

παρακαταθήκη εἰς τὰς ἐπερχομένας γενεάς μὲ τὴν ἀρχαίαν καὶ ἀρχαίαν (καὶ ἐν τούτοις ζωντανὴν) αὐτῶν μορφήν· τὰ δηγῶδη ὅμως ᾠσματα ἀφελθέντα εἰς τὸ εἶσμα τῆς ἐλευθέρας ἐξελίξεως καὶ πλὴν τοῦτου ἐκτεθειμένα εἰς πᾶσαν ἐξωτερικὴν ἐπίρροιαν εὐλόγως ἀπέβδαν τὸν ἀρχαῖον αὐτῶν χαρακτῆρα (καὶ τοῦτο ὅμως μέχρι τινός) ὅπως περιενδύσῃ Χροιάν συμφωνοτέραν μὲ τὴν ἐκείνῃ ἐποχῇ τῆς γενέσεως ἡ μᾶλλον τοῦ μετασχηματισμοῦ αὐτῶν. Καὶ ἐν τούτοις τὰ λεχθέντα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐξωτερικὴν μόνον μορφήν τῶν δηγῶδων ᾠσμάτων· ἐὰν ὅμως ἐπιχειρησώμεν τὰς αὐτὰς καὶ συθμικὴν ἀνάδυσιν αὐτῶν θὰ ἀνεύρωμεν τὰς αὐτὰς κλίμακας, τὰ αὐτὰ γένη, τὰς αὐτὰς ὁμοιότητας (ἤχους), τοὺς αὐτοὺς προοφοδιακοὺς καὶ τονιστικοὺς πόδας θανυσάφως ἐμνημομένους· καὶ ἀναπαρνηγμένους ἐν τῇ δηγῶδει μουσικῇ ἔστω καὶ ὑπὸ μελωδικῶν ἐνδυνά διόφορον. Προκειμένου μάλιστα περὶ τῆς συντάξεως γενικῶς θεωρητικοῦ διαλαμδάνοντος τοὺς νόμους κατὰ τοὺς ὁποίους διέπεται ἡ ἐν γένει νεοδλνικὴ μουσικὴ κατὰ τὴν ἡμετέραν ἀντίληψιν τοιοῦτον ἔργον τότε μόνον θὰ ἦτο πλῆρες καὶ τέλειον, ἀν τὰ διδόμενα, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐστνηόζετο, ἐλάμβανε ἐξ ἀμφοτέρων τῶν κλάδων αὐτῆς ἦτοι καὶ ἐκ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐκ τῆς δηγῶδους μουσικῆς· καὶ ἐπειδὴ οἱ νόμοι οἱ τοι ἐν τῶς πλείστοις δὲν εἶνε διέφοροι τῶν τῆς παλαιᾶς ἑλλνικῆς μουσικῆς, δὲν ἐνοούμεν διὰ τίνα λόγον τὰς βύσεις τοιαύτης ἐργασίας δὲν πρέπει νὰ δανεσθῶμεν ἐκ τοῦ θεωρητικοῦ συστήματος ἐκείνης τοῦ παραδεδωμένου εἰς ἡμᾶς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων μουσικογράφων· εἶνε ἀνθὺς ὅτι ἐξεκλίνανεν εἰς ἑδαφος καθλαῶς μυστηῖον· τὸ ὁποῖον, ἴσως θὰ εἴπη τις· κεῖται ἐξω τοῦ προκει-

μένου· ἐλπίζουεν ὅμως ὅτι τούναντίον ἡ παρέκκλισις αὐτῆ καταδεικνύει μίαν ἀλήθειαν, ὅτι διὰ δὴ ἡ φύσις λογικὴ μόνον ἐρευνα τῶν τροπαρίων (ἀφίνονεν ὅτι καὶ αὕτη θαυμασίως ἐπικουρεῖ εἰς τὰ προβάλλόμενα ὑφ' ἡμῶν· διότι γνωστός εἶνε, πρῶτον ὁ δημόδης χαρακτὴρ τῶν ποιημάτων Ρωμαίου τοῦ μελωδοῦ, δεύτερον δὲ ὁ δεδωλωμένος δογματικὸς χαρακτὴρ τῶν ἀρχαιοτάτων ἐκκλησιαστικῶν ἡμετέρων, ὅτε εὐρίσκεται ἐν πλήρει ἰσονομίᾳ μὲ ὅσα εἶπουν περὶ θυμικῶν ἡμετέρων ἀνωτέρω) καὶ ἡ ἐκ ταύτης καὶ μόνος εἰς γεννὰ συμπεράσματα ἐπαγωγὴ δὲν εἶνε πάντοτε ἀσφαλὴς· ἀνάγκη νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὧν καὶ τὸ μέλος καὶ μάλιστα πρῶτον τὸ μέλος καὶ ἔπειτα τὸ ποίημα, ἀν θέλωμεν νὰ εἴμεθα σύμφωνοι μὲ τὰς ἀντιλήψεις οὐ μόνον τῶν μεσαιωνικῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ καὶ αὐτῶν τῶν ὑπογράφων. Ἄκον ὅμως νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ εἶνε τόσον ἀνερέντης ἀκόμῃ καὶ τόσον ἀγνωστος, ὥστε δὲν εἶνε δυνατόν νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς λύσιν τῶν συναφῶν αὐτῇ μουσικοφιλολογικῶν ζητημάτων. Ἐλπίζομεν δὲ ὅτι τὸ μέγα ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον οὐχὶ ἀπὸ πολλῶν ἔτιω ἀνιστοῦται εἰς τὰς βυζαντινὰς μελέτας, θὰ στραφῇ καὶ εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν μουσικὴν, οἱ δὲ καστοὶ τοιαύτης τινὸς ἐρευνῆς θὰ εἶνε ἱκανοὶ νὰ ἐκτρέψωσι πολλὰς ἐσφαλμένους γνώμας περὶ τῶν τροπαρίων εἰς διευθύνειν ἰγυοτέρων.

Β'.

Εἰπομεν ἀνωτέρω ὅτι ὁ συθμός δύνανται νὰ χρησιμοποιεῖται εἰς ἀποκατάστασιν τῆς ὀρθῆς μετρικῆς διατάξεως τῶν τροπαρίων ἢ ἰδέα ὅμως αὕτη τότε θὰ ἦτο

ἀπολύτως ὀρθή, ἀν ὁ συθμός ἦτο ἀναμφισβήτητος ἐξηκριώμενος ὥστε νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τοιούτων τινα σκοπόν. Ἀντιτυχὼς ὅμως καὶ τὰ κατ' αὐτὸν εἶνε τοσοῦτον σκοτεινὰ καὶ ἀπροοδίστοτα, τόσον δὲ ἀντίθετοι γνώμαι ὑπάρχουσιν ἐκπεφρασμένοι περὶ αὐτοῦ, ὥστε ἐκ πρώτης ἀπειρησίας εἶνε ἀδύνατον νὰ σχηματίσῃ τις εὐκαιρὴν τινα ἀντίληψιν περὶ τοῦ ζητήματος. Καὶ ὅτι μὲν τὰ ἔμπροσθα τροπάρια τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εἶνε καὶ ἔρρητα, οὐδεὶς ὑπάρχει, νομίζομεν, ὅστις θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ ἀμφισβητήσῃ σάφως· τίς ὅμως ἡ ἐσώτερα φύσις τοῦ συθμοῦ τούτου καὶ τίνας οἱ νόμοι οἱ διέποντες τὴν σύνθεσιν τῶν θυμικῶν αὐτοῦ ποδῶν, ἰδοὺ ζήτημα περὶ τοῦ ὁποῖου πλήρους ὑπάρχει διάστασις γνώμων παρὰ τοῖς ἡμετέροις μουσικοῖς.

Καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τοῦτο δυνάμεθα νὰ διαφύσωμεν τοὺς παρ' ἡμῖν μουσικοὺς εἰς τέσσαρας κατηγορίας· α'. εἰς τοὺς καθαρῶς ἐμπειρικοὺς, οἱ ὅποιοι περιοριζόμενοι εἰς τὸ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ὑάλλειν σμυλῶνός μὲ ὅσα παρέλαβον παρὰ τῶν διδασκάλων τῶν οὐδόλως φροντίζοντι περὶ οἰασδήποτε μουσικῆς θεωρίας· β'. εἰς τοὺς ὑάλλας, οἵτινες περὶ πολλοῦ μὲν ποιοῦνται τὴν θεωρητικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μουσικῶν ζητημάτων, ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ὅμως τοῦ συθμοῦ κατ' ἀρχὴν ἀγνοοῦνται πᾶσαν ὑπαρξίν ποδὸς ἢ μέτρον ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς τροπαρίοις παραδεχόμενοι μόνον τὸν ἀπλοῦν λεγόμενον χρόνον (ἢ τὸ πολὺ τὸν διπλοῦν) κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν· ἢ ἀρχὴ ὅμως αὕτη εἶνε μετριώτερα ἢ ὥστε νὰ ἀξιολογῇ ἀνακεντρικῶς· γ'. εἰς τοὺς μουσικοὺς, οἵτινες παραδέχονται μὲν στοιχειώδη τινα ὑπόθεσιν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μελωδίᾳ, τὸν συθμὸν ὅμως τοῦτον ἐννοοῦσιν ἰσοποδικὸν ἐν ἅπασι τοῖς μέλεσι· φρονοῦσι

ἡῶα δὴ ὅτι ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας ἄλλα μὲν πρέπει νὰ ἀγώνηται κατὰ δίσσημον ρυθμόν, ἄλλα δὲ κατὰ τοίσημον ἐπειδὴ ὅμως, ὡς ἔχουσι νῦν τὰ μέλη ταῦτα, κατὰ τὴν ιδέαν τῶν, εἶνε ὅλως ἀκανόνιστα, καὶ ἀργέθιστα, πρέπει, ἂν ποτε ἐπεχρεοίτο ρύθμισις αὐτῶν, ἐν ἄλλοις μὲν μέλῃσι νὰ ἐξοδευσθῶσιν οἱ στοργαδικῶς (;) ἀπαντῶντες δίσσημοι (ἔστω καὶ ἀκρωτηριαζόμενοι τοῦ μέλους), παρ' ἄλλοις δὲ οἱ στοργαδικῶς ἀπαντῶντες τρίσημοι πόδες καὶ νὰ ἀποκατασθῇ ὅτις πάντες ἰσοποδία καθ' ἅπαντα τὰ μέλη. Ἐν τούτοις εἰς πάντα ταῦτα μὲ ὅλον τὸ δίκαιόν μας ἔχουμεν νὰ παρατηρήσωμεν τὰ ἐπόμενα· πρῶτον ἡ ἰσοποδία ἐν τῇ μουσικῇ δὲν εἶνε τὸ α καὶ τὸ ω παντός συστήματος γυθιοποιίας¹. ἂν καὶ ἰσχὺν δὲ ἐν τῇ σημερινῇ εὐρωπαϊκῇ μουσικῇ, δὲν ἐπεται ἐκ τούτου ὅτι παρὰκείμενοι ὑπ' αὐτῆς πρέπει νὰ διασφραδίσωμεν τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν μέλη ἵνα διδεν καταστήσωμεν αὐτὰ εὐρυθμότερα κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον καθ' ὅσον οἱ παντέλαιοι διδάσκαλοι κατὰ τοσοῦτον ἠγίας καὶ τῆς συμμετρίας ἐν τῇ μουσικῇ, οἱ παλαιοὶ Ἑλλήνες ἡῶα δὴ, παρ' ὧν καὶ οἱ Εὐρωπαῖοι παρὰβλόντες τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῆς ρυθμοποιίας καὶ οἱ Βυζάντιοι τὰ ὑποδείγματα τῶν τροπαρίων τῶν περὶ πλείστον ποιοῦνται οὐχὶ τὴν ἰσότητά, ἀλλὰ τὸν ναυτίον τὴν ποιικιλίαν τῶν ποδῶν ἐν τῷ ρυθμῷ κατὰ συνδυασμοὺς ἀπείρους καὶ θαυμαστοὺς τῷ ὄντι· δεύτερον· τῶν ἱερῶν ἡμῶν μελῶν τὰ πλείστα ὑπερχλίετῃ ἡλικίαν ἔχοντα εἶνε τοσοῦτον κοινὰ καὶ πανελλήνια ὥστε ἀπαράλλακτα καὶ ταυτοῦσιμα ὑάλλονται (ἔστω καὶ ἀνετηγνώστως) καὶ ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐν τοῖς χωρίοις, καὶ ὑπὸ τῶν ἐμπεισίων καὶ ὑπὸ τῶν κορυφῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς μουσικῆς, ἀποτελοῦσι ἡῶα δὴ μέρος τῆς μουσικῆς παρα-

δόσεως τοῦ ἡμετέρου ἔθνους· τίς ἐπομένως θὰ εἶνε ὁ τοῦ μῆδους ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἔργον Προκοπούτου ἀναλαμβάνων θὰ ἐπιχειρήσῃ νὰ προσθέσῃ ἡ ἀφαιρέσῃ, καὶ ἐν ἰῶτα ἐκ τῶν παμπалаίων τούτων μουσουργημάτων τῆς Ἐκκλησίας μας καὶ νὰ ἐλπίσῃ συνάμα ὅτι ἡ καινοτομία του θὰ γίνῃ ἀσπαστή; δ'. συντηρητικώτερα καὶ μᾶλλον εἰς τὰ πράγματα σύμφωνος φαίνεται ἡ γνώμη ἐτέρας τιπὸς μερίδος ψαλτῶν, οἱ ὅποιοι περιωδέτερον ἐμβάθιναντες εἰς τὴν ὑψὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν τροπαρίων, παραδέχονται ὅτι ὁ ρυθμὸς τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀσμάτων, ἀν' ἰπάρχη τοιοῦτος, δὲν εἶνε ἰσοποδικός, ἀλλ' ὅτι οἱ πόδες αὐτοῦ εἶνε ἀνισόσημοι βασιζόμενοι μάλιστα ἐπὶ ἐξωτερικῶν μόνον δεδομένων, ἥτοι ἐκλαμβάνοντες τοὺς ρυθμικοὺς πόδας μόνον οἱοὶ ἐμφανίζονται ἐν τῇ μελωδίᾳ, μὴδαμὼς δὲ ἐξετάζοντες τὴν σχέσιν τοῦ ρυθμοῦ μὲ τὰ μέτρα τῶν ποιημάτων οὐδὲ τὴν ἱστορικὴν αὐτῶν γένεσιν καὶ ἐξέλιξιν, οὐσίουνσιν (ὀλίγον ἀνθαιετός ὁμολογητέον) τὰ μεγέθη τῶν ποδῶν ἀπὸ δισημῶν μέχρις ἑξασημῶν καὶ πλέον. Ἐν τοῖτοις παρὰ τὸν δεδηλωμένον εὐπειρικὸν χαρακτῆρα τὸν ὅποιον ἔχει καὶ ἡ ἀρχὴ αὐτῆ. ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ἵσταται κατὰ πολλὰς βαθμίδας ἀνωτέρα τῶν δύο προηγουμένων συστημάτων δι' ἡμᾶς μάλιστα ἔχει καὶ πολλὰν ἀλλαν ἀξίαν διότι χρησιμεύει ὡς ἀφειρηγία τῆς ἐργασίας τῆς ἐν τῷ παρόντι βιβλίῳ διαλαβανόμενης. Εἶνε δὲ οἱ θιαῶτα αὐτῆς τοσοῦτῳ μᾶλλον ἀξίεσται καθ' ὅσον ἀπὸ ἑτῶν οὐ μόνον θεωρητικῶς κατὰ τὸ ἐνὸν ἀνέπτυξαν αὐτήν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν προῆξιν ἐπεχρίσαντες νὰ τὴν ἐφαρμοσῶσι¹. Ὡς καθ'

¹ Κρισιώτεροι θιαῶται τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐτήθησαν πάντες τοῦ ἡμετέρου ἀνεργάτου κ. Β. Παπαδοπούλου καὶ οἱ ἐκ τῶν ἐργαζομένων ἐκείνων κ.κ. Νυαίης, Καμαρόδος καὶ Κ. Ψήφου. (Σ. Σ.)

ἡμῶς οὐδὲν ἄλλο ἐπιχειροῦμεν διὰ τῆς παρούσης πραγματείας ἢ ἀποδεχόμενοι κατ' ἀρχὴν τὸ ἀνυποδικνὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ρυθμιστικῆς καὶ ἀνερευνηνότες τὴν σχέσιν τῶν ρυθμικῶν ποδῶν (τῶν ὁποίων τὰ μεγέθη περιορίζομεν μόνον εἰς τρία ἥτοι δίστημον, τρίστημον καὶ τετράστημον διὰ τὰ σύνομα μέλη) μὲ τοὺς πόδας τοῦ μέτρου νὰ ζήτησώμεν τοὺς νόμους κατὰ τοὺς ὁποίους οἱ ἀνυσόμενοι οἱτοι πόδες συνάπτονται μετ' ἀλλήλων ὅπως σχηματίζωσι μέζοντας ρυθμικὰς μονάδας, ἥτοι κῶμαι. Περιόδους καὶ τροπαῖα. Κατὰ τὴν ἐργασίαν ἡμῶν προσετίσαμεν ὀδηγὸν αὐτὰ τὰ πρόγματα ἀποφύγωντες πᾶσαν ἐκ τῶν προτέρων καθεστικῶν θεωρίαν περὶ ρυθμοῦ· κυρίως δὲ εἰπεῖν οὔτε ἀπὸ τοῦ μέτρου ὀργμῆθημεν ὅπως ἀποκαταστήσωμεν τὸν ρυθμὸν, οὔτε ἀπὸ τοῦ ρυθμοῦ ὅπως ἀποκαταστήσωμεν τὸ μέτρον· προσετηνύσαμεν ὁδὸν καθαρῶς πρακτικὴν χροῖον ποινάμενοι ἀμφοτέρων τῶν δεδωμένων τοῦτων κατὰ τὰς περιστάσεις ἀποδέποντες μόνον εἰς τὸ ἵγιες τῶν συμπερασμάτων καὶ προσπαθοῦντες νὰ μὴ ἀπομακρυνθώμεν τῆς παραδόσεως, εἰμὴ ὅταν ἡ ἀνάοις τοῦ μέλους ἦτο καταφανής· ἡ δὲ ἐκφορὰ τῆς μουσικῆς γραμμῆς ἀνεμψύχαστος μὲ τοὺς κανόνας τῆς στιχοιργίας. Ἐν γένει ὅμως τὸ παρὸν βιβλίον δὲν ἐπαγγέλλεται ὀριστικὴν διευθέτησιν τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐκκλησιαστικῶν ᾠσμάτων, διότι οὔτε τὰ ὅσα οὔτε ἡ συντομία του ἐπιτρέποναι τοιαύτας ἀξιότητες ἀπλῶς οἱ γράψαντες προβάλλουσιν ἐν αὐτῷ ἀρχὰς τινας εἰς αὐξήτησιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἱστορίας βασιζομένους διὰ τῶν ὁποίων εἶνε δυνατὸν τὰ ἐκκλησιαστικὰ τροπαῖα ἐξ ὑπαρχῆς νὰ ρυθμισθῶσι καθ' ἡν ἔννοίαν οἱ ὑμνογράφοι τὸ κατ' ἀρχὰς συνέθεσαν αὐτὰ.

οὔτως ὥστε νὰ μὴ ψάλλωνται πλέον εἰκῇ καὶ ὥς ἐτυχε, ἀλλὰ μετὰ λόγου καὶ ἐπιστήμης, ἀπληραγμένα δὲ κακορρυθμίων καὶ χονδροειδῶν παραδίσεων τῶν κανόνων τῆς στιχοιργίας.

Ἐν Κορυθαίῳ Κορίνθους τῇ Ιη' Ιουλίου 1903.

Ὁ συνεργάτης

ΠΕΤΡΑΤΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Α'. γράφει τοῦ ἐν Στανδοβουίῳ ἔργοῦ νῶστ' τῶν Εἰσοδίων.

Ὁ συγγραφεὺς

ΤΕΡΤΙΟΣ ΠΙ. ΠΑΠΑΙΟΔΟΤΟΣ

Ο Ρ Υ Θ Μ Ο Σ

ΕΝ ΤΗ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

(❖)

Μελικά εἶδη τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς.

§ 1. Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας κατὰ τὴν μελικὴν καὶ ρυθμικὴν αὐτῶν κατασκευὴν¹ διακρίνομεν εἰς τρεῖς κατηγορίας, τὰ σύντομα εἰσολογικά (καὶ συγχορικά), τὰ ἀνεπτυγμένα εἰσολογικά καὶ τὰ ἀρχὴ ἢ ἀσυντακτικά μέλη.

1ον Καὶ σύντομα μὲν εἰσολογικά εἶνε τὰ μέλη τῶν στιχηρῶν λεγομένων ἀναστασιμῶν, τῶν κανόνων, τῶν προσομοίων, τῶν ἀπολυτικίων κ.τ.λ. εἰς ᾧ δύνανται νὰ ὑπαχθῶσι καὶ τὰ ἐξαποστειλάκια μετὰ τῶν καθισμάτων. Ἦν τοῖς μέλεσι τούτοις αἱ παύεται μὲν τῶν λεγόντων συλλαβῶν εἶνε μονόσημοι ἢ βραχεῖαι. τινὲς δὲ δισημοὶ ἢ μακροὶ καὶ ὀλίγοι τινὲς τετρασημοὶ. Πάντα τὰ ἑμμέτρα προπάρια ψαλλόμενα κατὰ τὸ σύντομον εἰσολογικὸν μέλος εἶνε καὶ ἐρρυθμα. σκοπὸς δὲ τῆς παρῶσης προρρυθμίας εἶνε ἡ ἐξακριβωσις τοῦ ρυθμοῦ τῶν μελῶν τούτων.

2ον Ἀνεπτυγμένα εἰσολογικά εἶνε τὰ μέλη τῶν δοξολογιῶν, τῶν πολυελαίων, τῶν καταόσασιων ἢ εἰσῶν τῶν κανό-

¹ Οὕτῃ κατὰ τὴν ῥησιν.

νων (ἐξ ὧν καὶ τὸ ὄνομα) καὶ ἑτέρα τινα τροπάρια. Ἐγείν δὲ τὸ ἀνεπτύγμενον εἰρημολογικὸν μέλος τὴν ἐξῆς ἰδιόχουσαν κατω-
σθεύην· ἐκίστη δὴλὰ δὴ συλλαβὴ τοῦ ποιήματος ἐκτείνεται
ἐπὶ δύο μουσικούς φθόγγους βραχεῖς, οὕτως ὥστε ἀποτελεῖ
πῶδα δίσημον (— —) διπλοῦν χρόνον ὀνομαζόμενον ὑπὸ τῶν
ἡμετέρων μουσικῶν κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν· ὑπερχουσιν ὅμως καὶ
τινες ἐξαίρεσεις· καθ' ἃς ἡ μία τις συλλαβὴ ἐκτείνεται ἐπὶ
τέσσαρας φθόγγους ἢ δύο λεξικαὶ συλλαβαὶ ἀποτελοῦσι τὸν
δίσημον πῶδα. Ἦν τέλει τῆς παρούσης προηγουμένης ποσεί-
νου μεν σύστημα τὶ διὰ τοῦ ὁποίου καὶ εἰς τὰ μέλη ταῦτα εἶνε
δυνατὸν νὰ εἰσέλθῃ ἑλλογός τις συλλυγὸς σύμφωνας μὲ τὰ μέτρα
τῶν ποσάρων.

Ἰὼν τὸν μελικὸν εἶδος εἶνε τὸ ἄργον ἢ ἡματικὸν
καθ' ὃ ψάλλονται τὰ ἄργα δοξαστικά, τὰ ἰδιόμελα τῆς Μηνά-
λης Τεσσαράκοστης κτλ. Ποικιλία τοῦτου εἶνε τὰ λεγόμενα
παρὰδικὰ μέλη εἰς τὰ ὅποια περιλαμβάνονται τὰ χερσούδικα.
κοινωνικὰ καὶ ἀλλὰ τινα λίαν μελικῶς ἀνεπτύγμενα μεθόδια.
Ἐν γένει δὲ κύριον χαρακτηριστικὸν ἔχουσι τὰ ἄργα μέλη τὸ
ὅτι ἡ μελωδία ὁλοτελῶς διεσπάζεται τῶν λεξέων τοῦ ποσάρου·
ἐκίστη δὴλὰ δὴ συλλαβὴ αὐτοῦ ἐκτείνεται ἐπὶ τέσσαρας,
ἢ ὀκτὼ, ἢ δέκα ἢ τεσσαρὶς ἐπὶ τοσούτους φθόγγους ὅσους ἂν
θελήσῃ ὁ μελωποιοός¹.

¹ Οὐ μόνον γενικῶς οἱ ἡμέτεροι μουσικοί, ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ μέλει
πρό τινα χαιροῦ ἐνομιζόμεν τὰ ἡματικά μέλη ἰσχυρικῶς προσηύσεσθαι.
Φαίνεται ὅμως ὅτι τὸ πρόημα δὲν ἔχει οὕτω· καὶ τὰ μέλη δὴλ. ταῦτα
ἐλθόντων μετὰ τῶν ἀντιπῶν παρὰ τοῖς μεσσιωνικοῖς ἑλλογῶν, ἀλλὰ
τὰ πρῶτα στέμματα αὐτῶν ποίηται νὰ ἀναζητηθῶσι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις.
Εἶναι δὴλ. γνωστὸν ὅτι πλὴν τῶν συνηθῶν οἱ παλαιοὶ ἑλλογῶν εἶλον
καὶ τοὺς ἐξῆς γυναικίους πῶδας χορηγίους ἰδίως ἐν τοῖς νόμοις (ἡματικῶν
ἀναλόγως μὲ τὰ ἡμέτερα ἰδιόμελα) τῆς θρησκευτικῆς αὐτῶν μουσικῆς,
ἥτοι· Ἰὼν τὸν μετὰ τὸν ποσάρων (— —) ἐκ δύο τεσσάρων μακρῶν

κοινότητες καὶ διαφοραὶ τῆς παλαιᾶς ἐλληνικῆς καὶ τῆς βυζαντινῆς συλλυγιστικῆς.

§ 2. Οἱ πῶδες τοὺς ὁποῖους μετεχειρίσθησαν οἱ μεσσιων-
κοὶ ἡμῶν ὑμνογράφοι εἰς σύνθεσιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πο-
σάρων εἶνε τρεῖς· ὁ τρίσημος τροχάσιος (— —), ὁ τρίσημος
ταμείος (— —) καὶ ὁ τετράσημος δάκτυλος (— — —). Καὶ
οἱ μὲν παλαιοὶ ἑλλογῶν, ἐπειδὴ ἡ συλλυγιστικὴ αὐτῶν ἐξο-
μαρτυρεῖται·

συγκείμενον· Ἰὼν τὸν ὀρθιον (— — —) ἐκ τριῶν τεσσάρων
μακρῶν συγκείμενον ἢ ἐκ τεσσάρων ἄρσων καὶ ὀκτασήμου θέσεως·
Ἰὼν τὸν τροχίον σημερινόν (— — — —) ἐκ πρῶν ἑπτά τεσσά-
ρων μακρῶν συγκείμενον ἢ ἐξ ὀκτασήμου θέσεως καὶ τεσσάρων ἄρ-
σων. Ἀναμφισβήτητον μίμησιν ἀποδείξει μείζονος νομίζομεν ὅτι εὐρί-
σκειν ἐν τοῖς ἀρχαίοις μέλεσι Φωκίαν καὶ Ὅρεα οἱ ἐνδοκοὶ μαθηταί,
ἐν οἷς πλὴν ἀσχημάτων ἐξαίρεσεων πᾶσι αἱ συλλαβαὶ ἐκτείνονται ἐπὶ
τέσσαρας φθόγγους μουσικῶς ἥτοι ἀποτελοῦσι τέλειον δάκτυλον προε-
λεσματοῦτον. Ὁρθιον καὶ σημερινόν τροχάσιον μὲ τὰ χαρακτηριστικὰ
αὐτῶν σχήματα δὲν ἀνευρίσκωμεν εὐκρινῶς ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς
μέλεσι· παρατηροῦμεν ὅμως, ὅτι ἐν τοῖς Ἰδοῦ ὁ νυμφίος ἔρχεται, Τὸ
ποσάρθιον, τὸ Ἄγιος ὁ Θεὸς τοῦ Βήματος, τὸ Ὅσοι εἰς Χριστὸν τοῦ
Βήματος (ὅδε Πατρι. ἄσματα Ἰδον, Ἰδον) συλλυγιστικαὶ εἶνε καὶ ὀκτι-
σημοὶ συλλαβαὶ ἐγκατεστημένοι μετὰ τῶν τεσσάρων. Δὲν δύνασθαι
δὲ τὴν χρυστὴν ταύτην συμμετρίαν νὰ ἀποδωσώμεν εἰς ἀπλήρην σύμπτωσιν
ἢ ἐλγιστορίαν τοῦ μελοποιῶ, ἀλλὰ μᾶλλον ὑποθέτομεν ὅτι τὰ μουσικὰ
κῶλα τῶν μελωδιστῶν αὐτῶν ὁ μεσσιωνικὸς μελοποιὸς ἠρώθη εἶπε ἀπλῶς
μυαμβείας, εἶπε καὶ ἀπ' εὐθείας μετενεκῶν ἐκ τῶν νόμων τῆς θρησκευ-
τικῆς μουσικῆς τῶν ἰουδαίων, ὅπου ὑπῆρχον αἱ τετράσημοι καὶ αἱ ὀκτι-
σημοὶ μακρά, μὲ ταύτην ὅμως τὴν διαφοράν ὅτι μεταχειρίζεται αὐτὰς
ἐπὶ τῷ ἐλγιστορίῳ. Καὶ ἥδη πῶς ἡ συλλυγιστικὴ ἀπὸ τῶν μετενεκῶ-
νων καὶ διὰ τοῦ συλλυγῶν κεχλαινωμένων ἄργων μέλων μετέπρεσεν εἰς τὰ
ὀλοτελῶς ἀπολελυμένα καὶ ἄμετρα, ἐν οἷς ἐκίστη συλλαβὴ τοῦ ποιήμα-
τος ὅλναι· ἐπὶ ἀπερίοριστον χρόνον φθόγγων· ἀπλοῦστατον ἥδη παρὰ

οἷζεντο ἐπὶ τῆς ποσότητος τῶν συλλαβῶν. δὲν ἐγνώριζον ἀλλὰ σχήματα τῶν ποδῶν τούτων ἢ τὰ ἡδὴ ζήνευθέντα μὲ μυχράς τὰς θέσεις. Παρὰ τοῖς μεσαιωνικοῖς ὅμως Ἑλλήσι, ἡδὴ ἀπὸ τῶν ἀνεξαρτήτων χρόνων ἐκλήπουσας τῆς μακρότητος τῶν συλλαβῶν καὶ ἐπιμαρτυρήσαντος τοῦ τόνου ἐν τῇ ποιήσει καὶ

τοῖς ἀνεξαρτήτοις Ἑλλήσι, ἀντὶ τούτου ἀναφέρονται ἄλλα καὶ ἀποδείκνυναι παντὸς ρυθμοῦ, ἀπὸ τῆς ἐν τῇ νεοελληνικῇ ὁμολογεῖται μουσικῇ ἀπαντῶσι τοιαῦτα (ναυουσιαντα, θρηναί, ἀπολαφιστηρία ἱερωτικῶν τῶν Δοδολογῶν νεοελληνικῶν ἡμετέρων boureauli Ducoudray, ὅστις 1 καὶ 2), ἐν οἷς τὰς αὐτὰς ἀναλογίας εὐρίσκουμεν, ἥτοι ἐκλείβιν παντὸς ρυθμοῦ ἀπ' ἐνὸς καὶ ἀπερίοριστον ἀναπτύξιν τοῦ μέλους ἀπ' ἑτέρου. Ἀλλ' ὅτι τὰ ἀποδείκνυναι ἀρχὴ μέλη, συνηπῶρον μὲ τὰ ἑυμετέρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ ἐκκλιντικῇ μουσικῇ, ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ πρώτου ἰσοῦ ὅτι νηπιός ἐργεταί, τοῦ ὅποιου ἡ ἐντεργος καὶ ἡ ἀναπῶν, συνηπῶν καὶ μέλη συνθέσθαι εἶναι τῷ ὄντι διωκτικῶς. Τὸ μέλος ὁλοκῶς ὁδεύει κατ' ἰσότητα μὲ τετραγώνους καὶ τινες ὁκταγώνους, κατόπιν εἰς τὸ ἅγιος ἅγιος μετακίρται εἰς ὅλους ἀνεξάρτητον τοῦ ποιήματος μέλους καὶ τελευτῶν εἰς τὸ ἅγιος εἰ ὁ Θεός ἡμῶν ἐπαύρηται εἰς τὸν τετραγώνον ρυθμὸν μὲ τὸν ὅποιον ἡρῶες τὰς ρυθμικὰς δὲ τούτας μετακίρταις συνοδεύουσι καὶ ἀνὰ λόγον μεταβολὰς κλίμακας καὶ ἡγῶν, τὸ δὲ ἐκ τοῦ συνόλου τῶν μεταβολῶν τούτων προκύπτει ἡθὺς τῆς μελωδίας θυσιαστικῶς προσαρμόζεται εἰς τὸ ὅλον νόημα καὶ τὴν ποιητικὴν οἰκονομίαν τοῦ τροπαίου. Ἐπεργόμενα δὲ ἡδὴ ἔτερα ἄλλα ἡμετέρη μέλη, ὡς τὸ Δύναμις τὸ συνεδισμένον, τὸ Ἄγιος Ἄγιος τῆς ἁγίουσύνης τοῦ Μ. Βασιλείου κ.λ. ἀνεργάσκοντες τὴν ἐξῆς σφίσιν ρυθμοῦ καὶ μέλους ἐκαστὴ ὁρμή, συλλαβὴ ἐκτείνεται ἢ ἐπὶ δύο, ἢ ἐπὶ τέσσαρας, ἢ ἐπὶ ὀκτώ (παντως ἐπὶ ὀκτώ), ἢ ἐπὶ δώδεκα, ἢ ἐπὶ δεκά εἴ, ἢ ἐπὶ εἴκοσι κ.λ. μουσικῶς φθόγγους, ὅπως ἀποδείκνυναι, ὅτι ἡ ταυμένη κατὰ τὴν ὁδὸν εἶναι ἡ ἐπέκτασις καὶ ἀντίστροφος τῆς πρωτοτόνου τετραγώνου μυχρῆς, τὴν ὅποιαν εἶδοντες εἰς τὸ ἀρχαιότερον χρόνον μέλος Φωκὶανόν (ὅς ἢ ἄς αἰὼν μ. Χ.). Πρωτότης τῆς ἐξελίξεως εἶναι μᾶλλον τὸ μέλος ἀναπτύσσεται ὁλως ἀνεξαρτήτως τοῦ ποιήματος, ἀνα-

τῇ ρυθμοποιίᾳ πλὴν τῶν ἀνωτέρω ἀνεφάνησαν νέα σχήματα τῶν ποδῶν τούτων ἰδιώζοντα εἰς τὴν τονιστικὴν ρυθμοποιίαν καὶ ἔχοντα τὰς θέσεις βραχείας, ἥτοι ὁ δίσημος τογχεῖος (— —), ὁ δίσημος ἱσμέος (— —), ὁ τοίσημος δακτύλος (— —) καὶ ἔτερον σχῆμα δακτύλου τετραγώνου. ὁ ἀμφίβραχος (— — —), παρασχηματισμός τοῦ καθάρου (— — —)¹.

ἴσονται δὲ τὸ Τῆ ὑπερέχῳ καὶ ἔτερα ἀνὰ λόγον τροπία παρρηγοῦμεν ὅτι τὸ μέλος οὐδαμῶς εἶναι πλεον δεδωκευμένον ὑπὸ τῶν συλλαβῶν τοῦ ποιήματος, ἀλλὰ βραίνει ὁ ἀνεξαρτήτως, πολὺν ὅμως ἰσότη ρυθμικὴν τινα διαίρεσιν εἰς τετραγώνους πόδας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον εὐκρινῇ ἀσχετῶς πρὸς τὰς λέξεις καὶ τὰ μέτρα τοῦ τροπαίου. Κατωτέρην τέλους βαθυῖα ἐξελίξεως ἀποτέλονται τὰ ἡμετέρη μέλη, ἐν οἷς οὐ μόνον τὸ μέλος βραίνει ἀγαθὴν ἀνεξάρτητον τοῦ τροπαίου, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ εἰς τετραγώνους πόδας διαίρεσις αὐτοῦ εἶναι παρρηγομένη τοῦ μέλους τοῦ ἀρχαιότερου εἰς τὸν πᾶσι πλεον ἀπὸ τοῦ λεγόμενου χρόνου ἢ ψιλλόντος τὸ ἅγιος αὐτοῦ ὅλος ἡρῶν. Εἰς τὴν τάξιν ταύτην ὑπάρχοντα τὰ ἀπὸ διακρίσεων ἐτῶν καὶ ἐντεῦθεν πεποιημένα κοινωτικά, γερουδικὰ κ.λ. τὰ ὅποια ἐνεκα τῶν συνθηκῶν τῆς γενέσεως αὐτῶν δὲν εἴμεναι ἀνεργάστα ἀπὸ τῆς παραλλήλως μὲ αὐτὰ ἀνακρίσεως τέχνης τῶν μαχημάτων.

Ἡ ὁλοκλήρης αὐτῇ θεωρίᾳ, ἡ ὅποια ἴσως τὸ πρώτον ἐκτείνεται ἐν τῇ παρούσῃ πραγματείᾳ, εἶναι ἡ καὶ διὰ τῆς ὁποίας διασχητίζεται ἐναργέστατα ἡ ρυθμοποιία τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἡμετέρων καὶ ἀποκλιντικῶν ἢ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν πλαισίων ἐκκλησιαστικῶν μελωδῶν ὁμοῖα. διὰ τοῦτο δὲν κρίνουμεν ἀνωφελὲς ἐν ὑποσημειώσει νὰ προσθέσωμεν καὶ τὰ ἐξῆς διασχητικά, κατὰ τὴν παλαιὰν ὁρμή, προπορὰν τῆς εἰλ. γλώσσης ἐκαστῇ μυχρᾷ συλλαβῇ ἐπρωρέετο ἰσογρόως μὲ δύο βραχείας ἢ λέξεις λόγου ἡμῶν κῆπος ἡκούετο ὡς τριδύλακος κρηπος, εἰσαγμένη δὲ ἐν τῇ ρυθμοποιίᾳ ἐσχηματίσθαι τροπαίων τρισμῶν (— —) ἢ λέξις ποδὸς ἐπρωρέετο ποδῶν, ἡτοι ἐσχηματίσθαι ἐν τῇ ρυθμοποιίᾳ ἱσμέων τρισμῶν (— —) ἢ δὲ λέξις τέλους παύμεν ἡκούετο ὡς τετραδύλακος παυόμεν, ἐσχηματίσθαι ὁρμή, ἐν τῇ ρυθμοποιίᾳ δακτύλον τετραγώνον (— — —). Ἐνεκα λοιπὸν τοῦ λόγου τούτου οἱ ἐν λόγῳ πόδες ἦσαν παρὰ τοῖς ἡμετέροις πᾶσι ποσολόγῳ, ὡς ὁνομάται νὰ περὶ τῆς ἀνακρίσεως ἐπεργόμενος τὸν ἐν τῷ πα-

Πρός ἀποφυγὴν δὲ συγγύσεως τοὺς μὲν μετὰ μακρῶν θέσεων ποδῶς ὀνομάζομεν προσωδιακούς, τοὺς δὲ μετὰ βραχυῶν θέσεων τονιστικούς· καὶ οἱ μὲν προσωδιακοὶ ποδὶς εὐρίσκονται ἐρηγμοσμένοι καὶ εἰς προσωδιακὰ καὶ εἰς τονιστικὰ ποιήματα, οἱ δὲ τονιστικοὶ μόνον εἰς τονιστικά. Καὶ ἐν τοῖς ἀρχαιοτέροις ᾄσμασιν (ἐξαποστειλαιοῖς καὶ καθίσμασι) πάντα τὰ

παρτήματα τοῦ παρόντος βιβλίου παρατιθέμενον ὕμνον εἰς τὴν Καλλιόπην. Ὅδη ὅμως ἀπὸ τῶν μακροδυνακῶν ᾠδῶν ἡ προφορὰ τῆς ἐλλ. γλῶσσης ἤρχισε νὰ ὑπίσταται σπουδαίης ἀλλοιώσεως, ἐνδιαφέρον δὲ ἡμᾶς σημείον τῶν ἀλλοιώσεων τούτων εἶναι· τὸ ὅτι ἡ μακρότης τῶν συλλαβῶν ἤρχισε κατ' ὀλίγον ν' ἀποτρίβεται καὶ νὰ ἐκλείπῃ ἐκ τῆς ζώσης γλώσσης, ν' ἀποκταῖ δὲ πλείονα δύναμιν καὶ ἑώρασιν αἱ τετονισμέσαι συλλαβαί. Ἐπὶ αἰώνας ὅλους διήρκεσεν ἀνεπαθείτως προῖοθα ἡ βραχυνοὺς αὐτῇ τῶν μακρῶν συλλαβῶν καὶ μόλις κατὰ τοὺς ἀλεξάνδρειανούς καὶ ἰσως τοὺς ρωμαίικους ᾠδόνους ἦτο συνεσταλεμένη. Κατὰ τὸ νέον καθεστὸς τῆς προφορᾶς, τὸ ὅπουον κρᾶται μέγρι σήμερον ἐν τῇ ἐλληνικῇ γλώσσῃ μακραὶ καὶ βραχεῖαι δὲν διακρίνονται πλέον φωνητικῶς, ἀλλὰ μόνον ὀξύτεραι καὶ βαρύτεραι, ἐν δὲ τῇ στιχυουργίᾳ καὶ τῇ ρυθμοποιίᾳ ὡς θέσεις ποδῶν ἄντι τῶν ἀδιακρίτων πλέον μακρῶν χρησιμεύουσιν αἱ τετονισμέναι συλλαβαί, αἱ ὅσαι οὐδ' ὡς διαφέρουσι τῶν αὐτῶν κατὰ διάκρισιν, ἀλλὰ μόνον κατ' ὀξύτητα ἢ λῆξιν λόγου χρεὶν κτήτος ἀκούεται δισυλλαβός, τῆς ὁποίας ἡ πρώτη συλλαβὴ εἶνε ὀξύτερη τῆς δευτέρας (ἰσχυμὸς προῖος ὡς ὡς) ἢ λῆξιν πλοῦν ἀκούεται ὡς δισυλλαβὸς τῆς ὁποίας ἡ δευτέρα συλλαβὴ εἶναι ἐντονωτέρα τῆς πρώτης (ἰσχυμὸς ἱαμβὸς ὡς ὡς), ἢ δὲ λῆξιν τέλους παύσην ἀκούεται τρισυλλαβὸς ἐκ τριῶν βραχυῶν συνεκτιμένη, ὡς ἡ πρώτη ὀξύτερη τῶν δύο ἀλλῶν (ὡς ὡς). Οὕτω λοιπόν, ὡς ἀποτελεσματὰ τῆς τσαυτῆς ἐξελίξεως, ἐμφανίζονται ἐν τῇ μελωδίᾳ οἱ ἄνω-τέρων βιαιωθέντες τονιστικοὶ πόδες, οἱ ὅποιοι μόνον κατὰ τὴν θέσιν οὐτῶν βραχυῶν διαφέρουσι τῶν προσωδιακῶν (ἴδε § 3 καὶ ἐφεξῆς). Τίς πρῶ-τας ἐνδειξεις τῆς ἐπελθούσης μεταβολῆς ἐν τῇ ρυθμοποιίᾳ ἀνεγείσκειεν ἐν τοῖς ἀρχαιοτάτοις ᾄσμασι τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας, ἥτοι τοῖς ἐξαπο-στειλαιοῖς καὶ τοῖς καθίσμασι, τὰ ὅποια ὑπὸ τὴν ἐποψὴν ταύτην εἶνε

σχημάτω καὶ τῶν τριῶν τούτων ποδῶν εὐρίσκονται λίαν ἀδιάσπαστος καὶ ἀμμονικῶς συνεξευγμένα μετ' ἀλλήλων κατὰ δια-φόρους συνδυασμούς ὡς συστατικά μέρη κώλων ἐν τοῖς μετὰ γενεστέροις ὅμως ᾄσμασι (προπαρίοις τῆς ὀκτωήγου, κανόνι κτλ.) ἐκνικῶσιν οἱ μετὰ βραχυῶν θέσεων πόδες, οἱ καὶ μέλλον σύμφωνοι μὲ τὴν προφορὰν τῆς ζώσης γλώσσης καὶ καταπαθ-σιν οἱ κύριοι πόδες πάσης τῆς νεοελληνικῆς ρυθμοποιίας.

Αἱ ἐπόμενα παρὰ γράμφοι δὲν εἶνε ἄλλο ἢ διασφραγὶς καὶ διὰ τῶν παρὰ γράμτων πίστωσης τῆς βραχυείας τούτης θεωρίας.

Τροχαϊκὴ κώλα. — Τροχαϊκὴ κατάληξις. — Σχηματὰ τοῦ τροχαίου ἐν τῇ μελωδίᾳ.

§ 3. Δύο, τρεῖς, τέσσαρες κτλ. τροχαῖοι συνεπτόμενοι μετ' ἀλλήλων σχηματίζουσιν ἐν τῇ ρυθμοποιίᾳ κώλα διποδικά, τριποδικά, τετραποδικά, πενταποδικὰ κτλ. τῶν ὅποιων μετρικὰ σχήματα εἶνε τὰ ἐξῆς·

α'. διποδικά	— — — —	(σπένδιον)
β'. τριποδικά	— — — — —	ἕμνον τῇ ταρῇ σου
γ'. τετραποδ.	— — — — —	προσποιητὸς διηγήσεως
δ'. πενταποδ.	— — — — —	δέχον ἀπαυγμὸν ἢ ἑκκλήσιαν

λαμπρὰ μνημεῖα τῆς μεταδοτικῆς φάσεως διὰ τῆς ὁποίας διήλθεν ἡ καθόλου ἐλληνικὴ ρυθμοποιία κατὰ τοὺς χρόνους ἔχειν. Ἀναλυόντες ὅλη. τὰ τροπαῖα ταῦτα ρυθμικῶς παρατηροῦμεν παρ' ὅσον τῇ ἀληθείᾳ, συμφορὰ ποδῶν ἀνομοίων καὶ ἀνισοτήτων, προσωδιακῶν καὶ τονιστικῶν, οἱ ὅποιοι ἐν τούτοις, τοσοῦτον ἀφ' ὧν καὶ συμμετρικῶς εἶνε μετ' ἀλλή-λων συνεκτιμένοι, ὥστε δὲν δύναται τις ἢ νὰ ὑποβῇ ὅτι οἱ τοιοῦτοι ρυθμικοὶ τύποι δὲν εἶναι πρόχειρα κατασκευάσματα, ἀλλὰ τοὺντωντιον προῖοντα μακρὰ καὶ κοπιώδους διὰ τῶν αἰώνων ἐξελίξεως καὶ ὅτι κύριος ὁρμητορὸς αὐτῶν εἶνε ἡ λαϊκὴ μοῦσα, παρὰ τῆς ὁποίας ἐκείνησιν καὶ ἐλυσίμοποιήσεν αὐτοὺς οὗ μόνον ὁ χριστιανὸς ὑπογράφος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐξ ἑκαστοῦ ὁ θυμελικὸς μουσογὸς τῶν χρόνων ἔχειν.

§ 4. "Οταν ἡ ἄρσις τοῦ τελευταίου ποδὸς κώλου τινὸς λείπῃ, τότε τὸ κώλον ὀνομαζέται καταληκτικόν, εἰς δὲ τὴν θέσιν τοῦ ἐλθειπόντος ποδὸς τίθεται τὸ σημεῖον Λ¹, τὸ ὁποῖον λέγεται λείμμα. Ἐὰν παθεῖται τῶν προχαϊκῶν κώλων ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ὑμνωδίᾳ εἰς καταληκτικά, σχήματα δι' αὐτῶν τὰ ἑξῆς:

α'. διποδία κατ. — — — — — Λ τῆς ψυχῆς (Τὸν νυμφῶνα)
 β'. τριποδ. καταλ. — — — — — Λ ἐρημωθῆεν σε (Ὡς γενναῖον)
 γ'. τετραπ. κατ. — — — — — Λ θεοτόκε ἡ ἐλπίς
 δ'. πενταπ. κατ. — — — — — Λ τῆς ἐσπερας ἡμῶν εὐχῆς.

§ 5. Ὁ προχαῖος ἐν τῇ μελωδίᾳ ἑμφανίζεται δι' τὸς:
 1ον πρόσημος (πρόσῳδικός) ὧς:

— — — — — Λ — — — — — Λ

Σε ὅς α ζο μεν Σοι πρόσ πι ι πο μεν

Σε δὲ ξα α ζο μεν

Σοι πρόσ πι ι πο μεν

¹ Κατὰ τὴν Μερικὴν τὸ λείμμα εἰς κενὸς γρόνος ὀγλ. σιωπῇ ὡς θὰ εἰπωμέν ἐν τῇ μουσικῇ· ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ρυθμικῇ ὁ γρόνος ὑποδεικνύει γρονικὴν διαρκεῖαν ἔχει.

Τοιοῦτον μετεχειρίζοντο αὐτὸν καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἐφηρμοσμένον εἰς τὴν προσῳδικὴν αὐτῶν στιχογραφίαν, ὧς:

Εὐ με νεις παρ ε στε μοι (Ἵμν. εἰς Καλ-λίόπην).

Εὐ με νεις πα ρε στε μοι

2ον δισημός (συνστικτός ~)
 ἡ συνηγμένος μετὰ τρισήμων προσῳδικῶν προχαϊῶν εἰς σχη-ματισμὸν μετῶν κώλων, ὧς:

Θε ο το νε η η ελ. πικ

Θε ο το νε η η ελ πικ

Θει ας πι στε ως

Θει ας πι στε ως

ἡ συνημμένος μετ' ἀλλῶν τονιστικῶν τροχαίων εἰς σχήματισμὸν καθάσως τονιστικῶν κώλων, ὡς·

Καὶ εὐ λο γη σον τὴν κλη ρο νο μι αν σου

Ἰαυθὴν κώλω.— Ἰαυθὴν κατὰ ληξίαν. Σχῆμα α τοῦ ἱαυθον ἐν τῇ μελωδίᾳ.

§ 6. Κυριωτάτα ἱαυθὴν κώλω εἶνε τὰ ἑξῆς·

α'. δι.π.	— — — —	καὶ τοῦ Ἰστοῦ (Ἰστὸς μαθηταίς)
β'. το.π.	— — — —	Τὸν ἰσθον αὐτὸν Ἰσθῆν
γ'. τετραπ.	— — — —	Ἰσθῆν αὐτὸν Ἰσθῆν
δ'. πενταπ.	— — — —	δοξολογοῦντες σε γὰρ ἡμεῖς

§ 7. Ἀφαιρούμενης τῆς ἀρσῆος τοῦ τελευταίου ποδὸς τῶν ἱαυθικῶν κώλων προκύπτουσι τὰ καληκτικὰ ἱαυθικὰ κώλω, ὡς·

α'. δι.π.	— — — —	αὐτὸν (Ἀνέστη Χριστός)
β'. το.π.	— — — —	ἐληγάμεν (ἐν τῇ πόλει)
γ'. τετραπ.	— — — —	Ὁ ἀγγέλους ἔβου
δ'. πενταπ.	— — — —	(σπένον)
ε'. ἑξάπ.	— — — —	

Ἰαυθὸν κατὰ ληξίαν τὴν μελωδίαν

§ 8. Ὁ ἱαυθὸς ἔχει τὰ αὐτὰ καὶ ὁ τροχαίος σχήματα ἐν τῇ μελωδίᾳ, ἀλλ' ἀντίτροπα, ἥτοι·

1ον) Τρίσημος (πρόσθετακός —), ὡς·

Ἰσθ ναι κες α α σου τι σθη τε

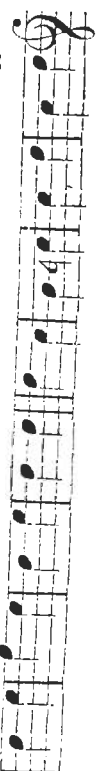
Τοιοῦτον μετεχειρίζοντο αὐτὸν καὶ οἱ ἀρχαῖοι, ὡς·

2ον) Δίσσημος (τονιστικός —), ὡς·

Αὐ γη δε σω αν απ αλ σε αν

3ον) Τρίσημος (πρόσθετακός —), ὡς·

Κυ κλω πα τε λα οι Σιων και πε οι λα δε τε αν την

Κυκλω σα τε λα οι δι ων και πε ρι λα θε τε αυ την

§ 9. Τὰ ἀνωτέρω παρατεθέντα κῶλα ἐχωρίζωμεν κατ' ἰσμοῦς μόνον και μόνον ὅπως ὑποδείξωμεν τὰ σχήματα τοῦ ποδὸς τοῦτου ἐν τῇ συθμοποιᾷ· ἐν τῇ πράξει ὅμως χάριν εὐκολίας και ἀπλοτήτος οὐδὲν ἐμποδίζει ἡμᾶς ἐκλαμβάνοντας τὴν ἀρσιν τοῦ πρώτου ἰσμοῦ ὡς προανακρούσιν καὶ θεωρήσωμεν τοὺς ἐπομένους ποδὰς ὡς προχαίους και καὶ χωρίζωμεν αὐτοὺς ὡς τοιοῦτους π. χ.

Τυ ναι κες α α του τι θη, τε

Τοιοτοτρόπως ὁμοιομορφως θὰ χωρίζωμεν εἰς τὸ ἐξῆς και τὰ προχαίκα και τὰ ἱαμβικά κῶλα, τὰ ὅποια οὕτως ἐν τῇ πράξει συγχέονται ἀναγνωρίζόμενα μόνον ἐκ τῆς ἀνακρούσεως· και τὰ μὲν ἀπὸ ἀρσεως (ἀνακρούσεως) ἀρχόμενα κῶλα εἶνε τὰ ἱαμβικά, τὰ δὲ ἀπὸ θέσεως (ἀνευ ἀνακρούσεως) τὰ τροχικά¹.

Δακτυλικά κῶλα.—Δακτυλικὴ καθόλητις.—Σχήματα τοῦ δακτύλου ἐν τῇ συθμοποιᾷ.

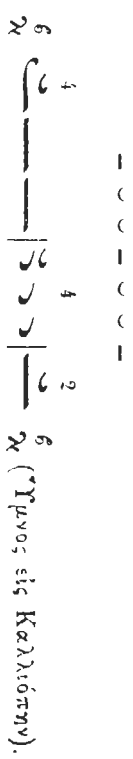
- § 10. Δακτυλικά κῶλα ἀνατρίηκτα εἶνε τὰ ἐξῆς:
- α'. διποδία — — — — —
 - β'. τριποδία — — — — —
 - γ'. τετραποδία — — — — —

¹ Τὸ σχῆμα εἶνε ἐπισκεπτικὸν πολλῆς ἀλλαγῆς ἀναλύσεως, ἀλλὰ περιοριζομένη εἰς ταῦτα και μόνον, καθ' ὅσον δὲν συγχέωμεν ἐγχευομένην Μετρικήν, ἀλλ' ἀπλήτην παραστήσιν.

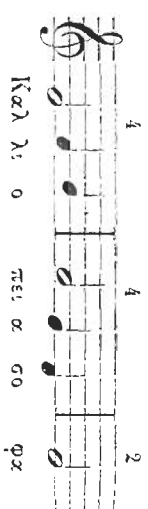
§ 11. Τὰ ἀνατρίηκτα ὅμως δακτυλικά κῶλα δὲν εἶνε εὐχρηστα ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ ὑμνωδίᾳ· ἀντι τούτων συνηθέστατα εἶνε τὰ καταληκτικά, δηλ. ἐκείνα ἐν οἷς λείπουσιν οἱ δύο βραχεῖς χρόνοι τῆς ἄρσεως τοῦ τελευταίου δακτύλου· σχήματα δὲ αὐτῶν εἶναι τὰ ἐξῆς (Κ σημαίνει λείψμα μακροῦς διαστήματος, ἦτοι δύο βραχείων).

- α'. διποδ. — — — — —
 - β'. τριποδ. — — — — —
 - γ'. τετραπ. — — — — —
- leips kai (Κανὸν Εἰσοδίων)
leips kai (Κανὸν Εἰσοδίων)
leips kai (Κανὸν Εἰσοδίων)
leips kai (Κανὸν Εἰσοδίων)

§ 12. Σχήματα τοῦ δακτύλου ἐν τῇ μελωδίᾳ εἶναι τὰ ἐξῆς 1ον) Ὁ τετρασημῶς καθαρὸς δακτύλος (— — — —) ὁ ὅποιος ἦτο ἐν χορῇ και παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, ὡς:

Καλ λι ο πει α σο φα

Καλ λι ο πει α σο φα

¹ Ἡ ὑπαρξὶς ἀνακρούσεως ἐν τοῖς δακτυλικοῖς κῶλοις οὐδαμῶς μεταβάλλει τὰ πρὸ αὐτῶν εἰρημένα.
* Παράδειγματα πάντων τῶν κῶλων ἠδυνάμεθα καὶ παραθέσωμεν πληεστα ὅσα ὁυστογῶς ὅπως δὲν ἐπιτρέπουσι τὰ ὅρια τοῦ παρόντος βιβλίου.

ἡ ἐξ ἱερῶν καὶ ἀναπείστων (τὰ μετ' ἀνακρούσεως), ὡς·

Εἶναι δὲ τὰ λογαριδικὰ κῶλα·

α'. διποδικὰ — — — — — (σπάνιον)

β'. τριποδικὰ — — — — — ἡ — — — — —
Ἦν παντάσῃ δόξαν τῇ βασιλῇ μητρὶ

δ'. τετραποδικὰ — — — — —
Σόων Κύριε τὸν λαόν σου

ἦ — — — — —
Ἦν νόμος αἰῶν καὶ νόμιμα αἰ.

Ἐπίσης διακρίνονται ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν δεκτύλων οἱ ὅποιοι
ὑπάρχουσιν ἐν αὐτοῖς·

α'. εἰς μονοδεκτυλικὰ — — — — —
καὶ πληροῦσται πνεύματος

β'. εἰς διδεκτυλικὰ — — — — —
τίπον κατέδωκεν οἱ πιστοὶ

γ'. εἰς τοι δεκτυλικὰ — — — — —
Νεῖδας κροτάτω τὰ εἶδη μετ' ἀνθρώπων

§ 14. Ἡ λογαριδικὰ κῶλα κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀποτε-
λούντων αὐτὰ ποδῶν, κατὰ τὴν ἀνάκρουσιν, κατὰ τὰς κατὰ ἡ-
ξεις, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐν αὐτοῖς δεκτύλων κατὰ εἶδος, ποσῶ-
τον πολυποικίλα, ὥστε τὰ διάφορα αὐτῶν σχήματα τὰ παρὰ γό-
μην ἐκ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν ὄρων τοῦτων μόνον ἐν ἰδιαιτέρῳ
πονῆματι Μετρίκῃς εἶναι δυνατόν νὰ περιληφθῶσι. Παραλείποντες

ἑαπὸν τὰ μετρίκα σχήματα τῶν λογαριδικῶν κῶλων περιρι-
ζόμεθα νὰ παραθέσωμεν ἐνταῦθα τὰ κυριώτερα ρυθμικά αὐτῶν
σχήματα, ἐν οἷς ἀπαντῶσι πάντα τὰ εἶδη τῶν ποδῶν περὶ τῶν
ὁποίων διεξήλθομεν ἄνωτέρῳ.

Α'. Κῶλα μονοδεκτυλικά.

α'. με δεκτύλον καθαρὸν (— — —)

π 2 1 2 2 2 2 2 2
q Σω σον Κύ ρι ε τον λα ο ον σου

2 1 2 2 2 2 2 2
Σω σον Κύ ρι ε τον λα ο ον σου

β'. με δεκτύλον τρισημον (— — —)

6 2 3 2 2 2 2 2 2
Ως γεν ναι ον εν υαπτω σιν

2 3 2 2 2 2 2 2
Ως γεν ναι ον εν υαπτω σιν

1. Σημειώτεον ὅτι τὰ μετρίκα κατὰ ἡξιν λογαριδικὰ κῶλα κα-
θὸς καὶ αὐτὰ τὰ κατὰ ἡξιν ταυτικά ἐν τῷ ρυθμῷ ἔχουσι πάντοτε
ἓνα πόδα περισσώτερον ἢ ἐν τῷ μέτρῳ ἡ μετρική διπόδια λόγῳ γάρ οὖν
γίνεται ρυθμική, τριπόδια, ἡ μετρική τετράποδια ρυθμική τετραπόδια κατὰ.

γ'. με ἀμφοτέρωθεν (— —)

ἦν — — — — —
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς

καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς

Β'. διδακτυλικά.

α'. με ἀμφοτέρωθεν τοὺς δακτύλους καθ' ἑαυτούς·

καὶ ὁ αὐτὸς οὗτος πάλιν καὶ πάλιν καὶ πάλιν καὶ πάλιν

καὶ ὁ αὐτὸς οὗτος πάλιν καὶ πάλιν καὶ πάλιν καὶ πάλιν

β'. με ἀμφοτέρωθεν, τὸν μὲν τρισημύον, τὸν δὲ καθ' ἑαυτόν·

ἦν — — — — —
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς

ἦν — — — — —
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς

γ'. με ἀμφοτέρωθεν τοὺς δακτύλους τρισημύον.

καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς

καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς

Γ'. τριδακτυλικά λογαριστικά (σπάνια), ὡς·

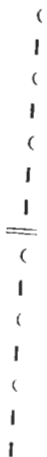
καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς

καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς
 καὶ ἔστιν πρὸς πρὸς εἰς εἰς εἰς

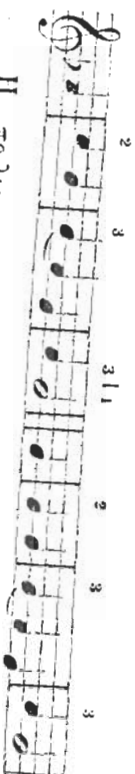
Ἐπεὶ καταληκτικὰ ὀχλήματα.

Ῥωτορικὰ καταλήξεις

§ 15 Πλὴν τῶν καταλήξεων τὰς ὁποίας εἶδομεν ἀνωτέρω ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ καὶ τῇ δημῳδῇ μουσικῇ ἀπαντᾷ καὶ ἕτερον καταληκτικὸν σχῆμα, τὸ ὃ, ἡτοι τρίσημος καταληκτικὸς τὸς πρὸς μετὰ βραχέας θέσεως καὶ μακροῦς ἀσέως. Ἡ καταλήξις αὕτη πάντοτε ἀπαιτεῖται πρὸ ἑαυτῆς τρέψιμον ποῦδα εἴτε τροχάσιον, εἴτε δάκτυλον· αἱ ἐξαίρεσις εἶναι σπάνιαι.

Η πολὺς ἡ ἡ α γι α τῶν ποῦ φη τῶ ὦν ἡ δὸ ξα

Η πολὺς ἡ ἡ α γι α τῶν ποῦ φη τῶ ὦν ἡ δὸ ξα

Τὸ ἄρθρον 3+1 σημαίνει ὅτι ὁ τρίσημος καταληκτικὸς τοῦς τοῦ πρώτου κώλου μὲ τὴν ἄρσιν τοῦ δευτέρου ἀποτελεῖται καὶ τὴν ἐκτελεσθῆναι ποῦδα τετρασημῶν.

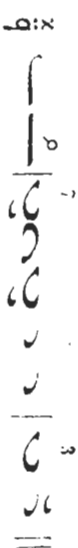

Εἰς Να ζα ρε ετ ε πε στη ποῦς παρ θε νον Μα ρι αν

Εἰς Να ζα ρε ετ ε πε στη ποῦς παρ θε νον Μα ρι αν

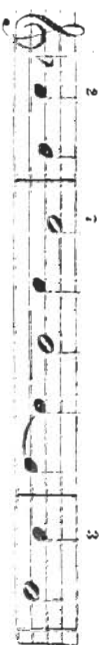
(δημῳδός)

Να κα γι να ἡ ἡ στα γι τη

να βγη τη ἡς κας δει ας νον τ αγ τ:

Να κα γι να γι νη ἡς στα γι τη

να βγη τη ἡς κας δει ας νον τ αγ τ:

Ὁ ἐπισημῶς ποῦς εἶναι ἐπιφύλαξις — — — ὁ ὁποῖος ἐνταῦθα εἶναι ὡς ἐν πολυτονικῷ ὡς δὲ καὶ ὑποτονικῷ ὁ ποῦς ὡς εἶναι ἡ/δ/στ/ζ/τ/θ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ μουσικῇ.

4 2 2+1 2 2

κε κο ο σμη με ε νον και εν ου μα ουκ

2 2+1 2 3 3

ε ε χω ι να ει σε ε ελ θω ω εν αυ

2 2 3 3

τω λαμ πρου νο ον μου τη ην στο

2 2 2 2 4

λην της ψυ χης φω το δο τα α και

3 2

σω ω σου με

Α'. Μετῶν διαίθετος.

α'. — — — — — (π. μόνωλωλος)

β'. — — — — — (π. τετραχλωλος)

γ'. — — — — — (π. τετραχλωλος)

δ'. — — — — — (π. τετραχλωλος)

Β'. Ρυθμική διαίθετος.

Ηχος β'. Δ

0 τ ε ε ελ του ζω λου σε νε ζουν

3 2

ο Α ρι μω θει ας και θει ει λε τρυ των

4

α πα αν των ζω ην σμυρ νη και σου οο νε σε

3 4

Χαι στε ε κη η οε ευ σε και τω πο θω η

3

πει γε ο και οε α και χει ει χει σω μα το α

4

κη ρα των σου πε ρι πτω υ ρα α σθε

Δ

Δι θεου ελεθου παδεις διοτημοι.

ο μωώς σου στελ λo με νος φο ο βο γαι ρων α
 3
 νε χαρην τη ζε δο ζα τη συγ ζα τα βα σει σου
 φι λαν θεω πε

Ο τε ε εκ του ζυ λου σε νε χρον

ο Α ρι μα θει ας κα θει ει λε την

των α πα αν των ζω ην συμνη και σιν δο vi

σε Χρι στε ε νει ει λει ει σε και τω

πο θω η πει γε το ο χαρ δι α και χει ει

λει σω μα το α κη ρα των σου πε ρι

3
 πτω υ ξα α σθαι ο μω ως συ στελ

3
 λε με νος φο ο εφ γαι ρων α νε

3
 δο α σοι δο ξα τη συγ κα ρα βα σει

σου φι λαν θεω πε

Υπόπος συθυρίως των ανεπτυγμένων
 εισημοδογηκων μελωδων

§ 19. Αξιδωμεν το εξης συντομον εισημοδογικόν τροπάριον
 συθυμογασημένον κατὰ πόδας, κωδὰ, και περιόδους.

6
 A νοι ζω το στομα μου και πληρω θη

2 3 2 2 2 3
 σε τη πνευ μα τος γ και γε ρον ε γευ το μα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἄσμα ἰὸν Ἑξαποστειλόμενον

Α'. Μετρικὴ διαφθεσίς

α. — — — — —
 β. — — — — —
 γ. — — — — —
 δ. — — — — —
 ε. — — — — —

Β'. Ρυθμικὴ διαφθεσίς

Ἑξος β. βου
 τοῖς μα θη ται ρις συν ε ελ θω μεν εν
 α α σα θαι λε ῖον τα ε ε ου ρι ι αν

λα βειν των α να ω και κα α τω μα θυμεν
 πα ως δι οα α σχει βη πρι ξειν ει εις το ο ο
 νο μα του πα τρος ε εθνη πα αν τα α και του υι ου ου
 ου και α γι ι ου πνευμα τος και ρι συν ει
 να τρις μω σταις ω ως υ πε ε γε το ε
 ως τρις συν υν τε λει ει ας

1. Ἐνταῦθα παρθέλωμεν τὴν ὀρθογραφίαν χάριν τοῦ ρυθμοῦ.
 2. Ὡς πρὸς τὸν τονισμὸν ποιούμεθα τὴν ἐστὶς παρατήρησιν ἐκληπτέαν
 ὡς ἀναφερομένην εἰς πάντα τὰ μουσικὰ χωρία ἐν οἷς ὅμοιον ρυθμικὸν
 εἰσινόμενον παρατηρεῖται· τὼς πόδας δηλ. πρίσσει Χρι—λέγοντα—μα-
 θυμεν—καλ. δὲν ἐλπίσμεν ὡς δακτύλους συζωνῶς μετ' τὸν τονισμὸν,
 ἀλλ' ἐξελόμεν αὐτοὺς ὡς τροχαῖους μετ' ἀναρρυσσῶς πῖ | σσει Χρι—
 λέ | γοντα—καλ. τούτο δὲ διότι αἱ δευτέραι συλλαβαὶ τῶν κώλων τούτων
 σσει, γον καλ. εἶνε θέσεις, ὡγὶ δὲ αἱ πρῶται κατὰ τὸ γεωμικὸν μετρικὸν

Τοις μα θη ται αις συν ε ελ θω μεν εν

ο ρει Ια α λαι λαι αι ας πει

στει Χρι στο συ θε α α σα θη αι λα

σχῆμα αὐτῶν — — — — —. Τοιαῦτα παρὰ τονίζαι (ἢ τὰς ὁμο-
μοσώμεν) παρὰ τονίζονται καὶ ἐν μέτρῳ κωλοῦ, ὡς·

— — — — — καὶ πάλιν ἐρῶ / χῆρε ἀνελλυνώτως ὅλος ἐν σοὶ
καὶ ὁ γὰρ καὶ ἐν τῇ ὁρμηδῶσει στίχοι, ὡς·

— — — — — || — — — — —
Τὶ νὰ τὰ πῶ τὰ ὑλάττα μου || γὰν τὰ / ω μαθημένα
κι ὅπου ἴδῃ τῆς εὐμορφίας || ἀκροῦσιν τὰ καὶ ἔχοντα
Τελευταῖον παρὰ τονίζουσιν ὅτι ὁ τέταρτος στίχος τῆς τελευτῆς περὶ-
οῦ εἶναι σαμπυλός· — — — — —

καὶ ἁγίου πνεύματος καὶ συνεῖναι
πρὸς. γίνεσθαι μοι κείνος ἵστος θεοῦ
ποιεῖσθαι ἄνθρωπον· Ἀποδοῖτα.

γον τα ε ε ξου σι ι αν λα

δεν των α να ω και κα α τω μα

θω μεν πω ως δι θα α σχει βα

πτι ζειν ει εις το ο ο ο νο μα

του πα τρος ε ε θνη πα αν τα και

υι ου ου ου ου ου και α γι ου

πνευ μα τος και αι συν ει ει ναι τοις

2 3 3 3 3

ὕστατος ὡς υ πε ε ε σχε το ε

2 3 2 2 2

ὡς της συ υν τε λει ει ως

Ἕσθια 2ον Ἑξαποστεύδιον

A. Μετρική διαίρεσις

α. — — — — —

β. — — — — —

γ. — — — — —

δ. — — — — —

B. Ρυθμική διαίρεσις

Ἕσθια β. α

3 2 3 3 2 2+1

ὕστατος ο φυ λαξ πα σης της Οι οι κουνε ε νης

3 2 3 3 2 2+1

Σταυ ρος η ω ραι ο της της Η εκλησσι ι ως

3 2 3 3 2+1

Σταυ ρος βα ρι λεων το ο κρη ραι ρι ω μα

4 2 3 3 2+1

Σταυ ρος πι στω ων το σης η ρι γμα

2 4 2 2 2+1

Σταυ ρος αγ γε λων η δο ο ζα

4 4 2 2 2

και των ραι υο να ων το ρα αυ μα

3 2 2+1 3

Σταυ ρος ο φυ λαξ πα σης της

3 2 2+1 3

Οι οι κουν με ε νης Σταυ ρος η ω

2 3 3 2 2+1

ω ραι ο της της Η εκ λησσι ι ι ως

Σταυ ρος βα ρι λε ων το ο χαρ ται αι ω μα

Σταυ ρος πι στω ων το στη η ρι γμα

Σταυ ρος αγ γε λω ων η δα ο ο ξε

και των διαι μο νω ων το ποσυ αυ μα

Ἄσμα ὁν ἑξαποστειλόμενον

Πρώτη διαίρεσις (μετὰ τὴν διαίρεσιν ἴδε ἐν προλεγόμενοις)

Ἕκτος γ'. 77

συν α θεοι σθεν τε ες εν θα ρε 77

Πεθ στη μα νη τω χω ρι ι ω

και συ υι ε και τι θε ε ε μου

Α πο στο λοι ελ πε ρα α των

συν α θεοι σθεν τε ες εν θα α δε

Πεθ στη μα νη τω χω ρι ι ω

Ἰσχυροῦς Κάθισμα
Α'. Μετρικὴ διαίρεσις

Β'. Ψυχή διαίδεσθαι

[illegible]
$$\frac{1}{\sqrt{\pi}} \int_{-\infty}^{\infty} f(x) \delta(x-a) dx = f(a)$$

Top	α φον	σνσ Σω	τη ηο	στρα τ
ve	χρσι τη	α στρα	πη η	τθυ ο

[illegible]

№	№№	№	№
2	44	50	60
3	45	51	61
4	46	52	62
5	47	53	63
6	48	54	64
7	49	55	65
8	50	56	66
9	51	57	67
10	52	58	68
11	53	59	69
12	54	60	70
13	55	61	71
14	56	62	72
15	57	63	73
16	58	64	74
17	59	65	75
18	60	66	76
19	61	67	77
20	62	68	78
21	63	69	79
22	64	70	80
23	65	71	81
24	66	72	82
25	67	73	83
26	68	74	84
27	69	75	85
28	70	76	86
29	71	77	87
30	72	78	88
31	73	79	89
32	74	80	90
33	75	81	91
34	76	82	92
35	77	83	93
36	78	84	94
37	79	85	95
38	80	86	96
39	81	87	97
40	82	88	98
41	83	89	99
42	84	90	100
43	85	91	101
44	86	92	102
45	87	93	103
46	88	94	104
47	89	95	105
48	90	96	106
49	91	97	107
50	92	98	108
51	93	99	109
52	94	100	110
53	95	101	111
54	96	102	112
55	97	103	113
56	98	104	114
57	99	105	115
58	100	106	116
59	101	107	117
60	102	108	118
61	103	109	119
62	104	110	120
63	105	111	121
64	106	112	122
65	107	113	123
66	108	114	124
67	109	115	125
68	110	116	126
69	111	117	127
70	112	118	128
71	113	119	129
72	114	120	130
73	115	121	131
74	116	122	132
75	117	123	133
76	118	124	134
77	119	125	135
78	120	126	136
79	121	127	137
80	122	128	138
81	123	129	139
82	124	130	140
83	125	131	141
84	126	132	142
85	127	133	143
86	128	134	144
87	129	135	145
88	130	136	146
89	131	137	147
90	132	138	148
91	133	139	149
92	134	140	150
93	135	141	151
94	136	142	152
95	137	143	153
96	138	144	154
97	139	145	155
98	140	146	156
99	141	147	157
100	142	148	158
101	143	149	159

The first system of the musical score for 'The Bird Song' is written on a single staff. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of several measures, including a triplet of eighth notes (G4, A4, Bb4) and a half note (C5). The system concludes with a double bar line and a final measure containing a whole note (C5).

The first system of musical notation for 'The Bird Song' is written on a single staff. It begins with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of a series of eighth and sixteenth notes, with some notes beamed together. The system is divided into two measures by a double bar line. The first measure contains four notes, and the second measure contains four notes, including a half note and a quarter note.

Ἰσχυρὰ καὶ ἰσχυρὰ

Α'. Μετρική διαίρεσις

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524	5
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	---

Β'. Προβλεπὴ διατάξεις

 $\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3$

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100	101	102	103	104	105	106	107	108	109	110	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130	131	132	133	134	135	136	137	138	139	140	141	142	143	144	145	146	147	148	149	150	151	152	153	154	155	156	157	158	159	160	161	162	163	164	165	166	167	168	169	170	171	172	173	174	175	176	177	178	179	180	181	182	183	184	185	186	187	188	189	190	191	192	193	194	195	196	197	198	199	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	270	271	272	273	274	275	276	277	278	279	280	281	282	283	284	285	286	287	288	289	290	291	292	293	294	295	296	297	298	299	300	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321	322	323	324	325	326	327	328	329	330	331	332	333	334	335	336	337	338	339	340	341	342	343	344	345	346	347	348	349	350	351	352	353	354	355	356	357	358	359	360	361	362	363	364	365	366	367	368	369	370	371	372	373	374	375	376	377	378	379	380	381	382	383	384	385	386	387	388	389	390	391	392	393	394	395	396	397	398	399	400	401	402	403	404	405	406	407	408	409	410	411	412	413	414	415	416	417	418	419	420	421	422	423	424	425	426	427	428	429	430	431	432	433	434	435	436	437	438	439	440	441	442	443	444	445	446	447	448	449	450	451	452	453	454	455	456	457	458	459	460	461	462	463	464	465	466	467	468	469	470	471	472	473	474	475	476	477	478	479	480	481	482	483	484	485	486	487	488	489	490	491	492	493	494	495	496	497	498	499	500	501	502	503	504	505	506	507	508	509	510	511	512	513	514	515	516	517	518	519	520	521	522	523	524
--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----	-----

[illegible]

3 2 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039

1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100
1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044	2045	2046	2047	2048	2049	2050	2051	2052	2053	2054	2055	2056	2057	2058	2059	2060	2061	2062	2063	2064	2065	2066	2067	2068	2069	2070	2071	2072	2073	2074	2075	2076	2077	2078	2079	2080	2081	2082	2083	2084	2085	2086	2087	2088	2089	2090	2091	2092	2093	2094	2095	2096	2097	2098	2099	2100

[illegible][illegible]

A musical staff with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The staff contains four measures of music. Above the first measure is the number '2'. Above the second measure is the number '3'. Between the third and fourth measures is the equation $4 + 1 = 3 + 2$. Above the fourth measure is the number '2'.

1 Το ἄλλοις 3+2 προσέδωκε ὅτι ἡ τοιή τῆς συλλογῆς μετὰ τῆς
ἔκδοσης τοῦ ἐπιγεμένου κώλου τῆς κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔχοντα ὡς δύο πόδες,
ὡν ὁ μὲν τοίτητος, ὁ δὲ ὀστρεῖος.

3 2 + 1 2 2 2 2 1 + 1

νι ι ι ας σου ο Ια βοι ηλ κα τα παλ γεις
γνει ει ει ας σου

1 2 2 2 2 2

ε βο α σοι (Α)ε ο το ο κε πρι ον

2 3 4 2 3

σοι εγ αω μι ο ο ον προς α γα γω ε

3 2 2 2 2 2

πα α ζι ον τι δε ο νο μι α

2 2 2 1 2 2

σω ω σε α πο σω και ε ζι στα μι α

2 2 4 2 2 2

δι ο ως προς σε α γην βο ω ω σοι

1

1 2 2 2 2 2

χαι αι ες η κε χα ρι τω με ε νη

Κάθισμα 5. Ἀρχή.

A'. Μετρική διαίρεσις

[illegible]

B'. Ρυθμικὴ διαίρεσις

γ $\mu\chi\omicron\varsigma$ δ^A
 $\begin{array}{cccccccccccccccccccc} 2 & & 3 & & 3 & & 2+1 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 \\ \text{K} & \alpha & \tau\epsilon & \pi\lambda\alpha & \gamma\eta & \text{I} & \iota & \omega & \sigma\eta\phi & \tau\omicron & \upsilon & \pi\epsilon\phi & \psi\upsilon & \sigma\tau\eta\eta & \theta\epsilon & \omega & \rho\omega\eta\delta \\ \text{και} & \epsilon & \lambda\alpha\mu, & \delta\alpha & \gamma\epsilon & \epsilon\upsilon\eta & \epsilon\iota\varsigma & \nu\omicron\upsilon\upsilon\eta & \tau\omicron\upsilon & \epsilon & \pi\iota & \pi\omicron & \chi\omicron\upsilon & \upsilon & \epsilon & \tau\omicron\upsilon\eta \end{array}$
 $\begin{array}{cccccccccccccccccccc} 2 & & 3 & & 3 & & 3 & & 4 & & 3 & & 2 & & 2 & & 2 \\ \text{εν} & \tau\eta & \alpha & \sigma\tau\omicron & \rho\omega & \sigma\upsilon\lambda & \lambda\eta & \psi\epsilon\iota & \sigma\tau\omicron\upsilon & \theta\epsilon & \epsilon & \omicron & \tau\omicron & \omicron & \omicron & \omicron & \omicron \end{array}$
 $\begin{array}{cccccccccccccccccccc} 2 & & 2 & & 2 & & 3 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 \\ \pi & || & || & || & || & || & || & || & || & || & || & || & || & || & || & || & || \end{array}$
 $\begin{array}{cccccccccccccccccccc} 2 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 & & 2 \\ \alpha\epsilon & \beta\alpha & \tau\omicron & \omicron\upsilon & \epsilon & \epsilon\upsilon\eta & \pi\upsilon & \rho\iota & \alpha & \chi\alpha & \tau\alpha & \alpha & \phi\lambda\epsilon & \epsilon & \chi\tau\omicron\upsilon\eta \\ \rho\alpha\delta & \delta\omicron & \omicron\upsilon & \alpha & \alpha & \alpha & \alpha & \rho\omega\eta & \tau\eta\eta & \beta\lambda\alpha & \sigma\tau\eta & \sigma\alpha & \alpha & \sigma\alpha\eta \end{array}$
 $\begin{array}{cccccccccccccccccccc} 2 & & 3 & & 2 & & 2 & & 1+1 & & 2 & & 2+1 & & 2+1 & & 2+1 \\ \text{και} & \mu\alpha\rho & \tau\upsilon & \rho\omega\eta & \omicron & \mu\upsilon\eta & \sigma\tau\omega & \omega\rho & \Sigma & \omicron\upsilon & \text{και} & \phi\omega & \upsilon & \upsilon & \lambda\alpha\zeta \end{array}$

[illegible]

Ἄλλεν ταῖς ἀξέστας θυσίας, τίχεται, τόκον κ.τ.λ. τερπόμενοι μαχαίραις ἐπέκταταις τῶν διασημῶν μαχητῶν ἐπὶ δύο ἀκρόν γρόνους μὴ ἀνήκοντας εἰς τὸν πυλῶν· τοιοῦτους πλავτασμούς ὠναντῶ τις καὶ εἰς τὸ τροπήριον ἤ παρθένας στήθεσιν. Καὶ Ἀριστοφάνης δὲ ὁ κωμικός παρωδῶν ἡγοράκων τοῦ Εὐριπίδου ἐν τοῖς Βατράχοις (1309-1351) καὶ ἑκστεινίων τὴν ἀξίαν ἐις εἰς εἰς ἡσθετε τοιοῦτους τινας πλავτασμούς διακωμῶδει· ἐπιτηδεύουσιν, φαίνεται, πρὸ τῶν μελοποιῶν τοῦ καιροῦ του, οἱ ὀνομαῖαι προστάταις τῆς κλασικῆς ἀνάτορος καὶ εὐρυθείας ἐν τῇ μελοποιίᾳ ἐξιδόν παλαιοὺς ἔκτοισιν εἰς τὸ μέλος παρὰδίδοντες τὸ μέτρον.

[illegible]

The first system of the musical score for 'The Song of the Lark' is written on a single staff with a treble clef and a key signature of one flat (B-flat). The melody consists of several measures, each containing a note with a fermata. The notes are: a half note G4, a half note A4, a half note B4, a half note C5, a half note B4, a half note A4, a half note G4, a half note F4, a half note E4, a half note D4, a half note C4, and a half note B3. The lyrics 'The Song of the Lark' are written below the staff, aligned with the notes.

The first system of musical notation for 'The Song of the Lark' is written on a single staff. It begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of several measures, including a half note, a quarter note, and a half note, with various rests and accidentals. The notation is in a standard musical style with a clear melodic line.

[illegible]

[illegible]

Ἄστυ Τὸν Ἰσοπόμῳ.

A'. Μετρική διαίρεση

	8	9	10	11	12
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					
32					
33					
34					
35					
36					
37					
38					
39					
40					
41					
42					
43					
44					
45					
46					
47					
48					
49					
50					
51					
52					
53					
54					
55					
56					
57					
58					
59					
60					
61					
62					
63					
64					
65					
66					
67					
68					
69					
70					
71					
72					
73					
74					
75					
76					
77					
78					
79					
80					
81					
82					
83					
84					
85					
86					
87					
88					
89					
90					
91					
92					
93					
94					
95					
96					
97					
98					
99					
100					

B'. 'Puthukī diaireōis.

ΠΙΝΑΚΑΣ

[illegible][illegible][illegible]
$$\pi \quad q \quad ha \quad u_+ \quad = \quad \theta$$

2 3 2 1 + 1
 ου ρα νι ων τας ισα α των το
 Των

2 2 2 2 + 1 2 3

α γαλ λι α μα τω ν ε πι γης αν

θῶν πῶν
 χάρι
 α
 α προ στα
 σι α
 α
 χάρι

[illegible]

4 2 2 + 1 2

σε ε κα τα φευ γον τας ο τι εις

3 4 2 2

σε τας ελ πι ι θας με τα θε ον

2 2 2 2 2 2 2 2

θε ο το νε α νε θε ε με θε

Ἀσμα Σον Προούμιον

Α'. Μετρητικὴ διαίρεσις

α'. — — — — —

β'. — — — — —

γ'. — — — — —

δ'. — — — — —

Κ'. Ρυθμικὴ διαίρεσις

2 3 2 2 2 3

Ως η̄ει ναι ον εν μαρ τυ υ σιν α θ̄λο φο σε 1̄ε

2 2 2 2 2 2 2 2

ωρ γι ε κα ου νελ θον τεσ ση με πο ον' ευ φη

2 2 3 2 1 + 1

μου μεν σε κα ο τι τον ὄρο μου τε τε λε ε κας τηγ

1 2 2 2 2 2 2 2

πι ι στιν τε τη φη κας δ̄η και ε ὁε ζ̄ω

2 2 2 4 2 2 2 2

εξ θε ου τον της νι κης σου στε φα νο ον ι

2 2 2 2 2 2 2 2

κε τευ ε κα εξ φθο φα ας και λιν ὁυ νων

2 2 2 2 2 2 2 2

λν τρω θη ναι τους εν πι σται εξ τε

2 1 + 1 2 1 2 2 2 2

λου ον τας την α ει σε εξ στον μνη μνη σου κα

Ἡ ἔν τῇ λέξει σήμερον τό μέτρον εἶνε — — — οὐχί δέ — — — διότι οὐδέποτε ὁ αὐτοῦς τίθεται ἐν τῇ αὐτῇ κώλυ. Κατ' ἐπαρρησίαν δὲ τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐπαρρησίαν καὶ τὸ μέλος ἀναλόγως ἐκ τοῦ μέτρου εἰσάγειται τὸν ρυθμὸν, τοσοῦτον μάλιστα ὅσο τὴν εἰσαίαν ἡμῶν ταύτην εὐρηματι βεβαιουμένην καὶ ὑπ' ἀρχαίου χειρὸς γράψαν.

2 3 2 2 2 2 2 2

Ως γεν και ον εν καρ τυ σιν

2 3 2 2 2 2 2 2

α θλο φο ρε Γε ωρ γι ε συν ελ

2 2 2 2 2 2 2 2

θον τες ση με ρο ον ευ φη μου μεν σε

3 3 2 1 + 1

ο τι τον ρο μου τε τε λε και την

4 2 2 2

πι ι στιν τε τη ρη και και ε θε ξω

2 2 2 1 2 2 2

εχ θε ου τον της νι κης σου στε φα νον

2 2 2 2 2 2 2 2

ον ι κε τω ε εκ φθη ρα ως

Ἄσμα 9ον. Ἀναστάσιμον

Α'. Μετρική διαίρεσις

$\begin{array}{c} \text{2.} \\ \text{1.} \end{array}$

[illegible]

B'. 'Fυθυκη διαίρεσις

$\pi_1 \cdot \alpha' \cdot \chi \cdot \alpha \cdot \pi_2$

T α ς ε σ π ε ρ ι γ α ς η μ ω ν ε υ γ α ς π ρ ο τ ο ς θ ε ζ ω ι
α α ρ ι ε ρ υ ρ ι ε q και πα ρ α σ τ ο υ η μ υ ν

ζου ου γη χα ραν με γα α λην
α νει ει ται ου ρα νοι θε
ου την δο ο ξαν

Ἄσμα 11ον. Ἐνδν ῶδῃ τοῦ Πάγγα

A. Μετρητὴ διαίρεσις

B. Ὑπομετρητὴ διαίρεσις

Ἰλχος α'. 9

φω τι ζου φω τι ι ι ζου η νε α ι ε ρου
α λην η γαρ οο χα Ku ει ι ου ε πι σε α
νε τει λε 9 χο ρου ε νυν και α γα αλ λου Σι'

ων ου υ δε α γνη η η η τερ που θε ο το ο
2+1
λε εν τη ε γαρ σει του το ο μου ου σου 9 π'

φω τι ζου φω τι ι ι ζου η

νε α ι ε ρου σα λην η γαρ δο ξα Ku

οι ι ου ε πι σε α νε τει λε

χο ρου ε νυν και α γα αλ λου Σι ων

ου υ δε α γνη η η η τερ που θε ο

Σω ω σω η ια ας υι ε ε ε ε ου

Τὸ πᾶν ἀρχαίον τοῦτο μελινδρίον ἔχομεν παραθέσει ἐν ταύθᾳ
ἐνέκα τῆς μεγάλης αὐτοῦ στονοδιότητος· πολλὰ πράγματα
διευκρινίζονται ὡς πρὸς τὸν ρυθμόν· ἐν αὐτῷ δὴ λ. ἀνεργισκομένη
τελείως διατετηρημένον λογαριθμικόν ρυθμικόν κώλον μὲ πάντας
τούς ποθὰς αὐτοῦ προσωδικούς, οἷον μάτην εἵχομεν Ἱητήρει
ἐν δ' Ἀλφιοῖς τροπαεῖσι περιλαμβάνουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πληϊστον κώλα
λογαριθμικά· μιχτά. Εἰπε δὲ τὸ κώλον Σωσον ἡμέας νιέ Θεοῦ
(— — — — —), ἥτοι τετραποδιά λογαριθμική
(γλυκυπέτιον) καταληκτική, ἄνευ ἀνακρούσεως, τὸ ὅποιον
τὸν μὲν δίκτυλον ἔχει προσωδικαὺν τετρασήμερον (σωσον η'),
τούς ἐπομένους δύο τοχαίους προσωδικούς τρισημούς
(μα ας υ ι | ε ε Θις | ου). τὸν δὲ τελευταῖον κατα-
ληκτικὸν τερχαῖον διήγημον ἐλλειπούσης τῆς ἄρσεως. Πά λοιπὰ
κώλα ἐξηγητέονται εὐκόλως. Κρίνομεν δὲ τὸ τοιοῦτον παρὰ-
δειγμα τοσοῦτω μέλλον πολύτιμον ὅσῳ οὐ μόνον ξένοι σοφοὶ
ἀλλὰ καὶ τινες τῶν ἡμετέρων μουσικῶν παρελκόμενοι ἐκ τῆς ἐν
τῇ εὐρωπαικῇ μουσικῇ ἐπικαταστάσεως ἱσοποδικὰ νομιζουσιν
ἀδύνωτον τὴν συμπλοκὴν ἐν ἐνί καὶ τῷ αὐτῷ κώλῳ ποδῶν
ἑξαρουθίων ἧτοι δισημών, τρισήμεων καὶ τετρασήμεων ἀνωμλί-
ἐν τοῦτοις ὅμοις καὶ τὸ κώλον τοῦτο καὶ τὰ σωζόμενα παλαιὰ
ἐλληνικά· ἄσματα! ἀποδείχνουσιν ὅλας τὸ ἐναντίον ὅτι δὴλ. ἐν

ἡ ταῦτα λέγοντες ἔρχοντο ὑπὸ πνιγῇ τῇ ψευδοπροphetῶν ἀπαχυσθῆναι τῶν ἀληθῶν τούτων, ἐν αἷς ὁ δίκτυος ἐκστύβεται μετὰ τῶν προφητῶν ἀποστολῶν.

Ne ε Δυ υ νχ α υι ις ο ο ο ο

στοι οι οι οι οι οι οι οι ει εις Χοι

στοι ο ον ε ε ε ε ε ε ε ε

α α πτι ε εχ πτι σθη η τε ε ε ε

ε ε Χοι στο ο ο ο ο ο ο ο ον

ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε ε

υ υ σα α σθε ε ε ε ε ε ε ε

α α α α λ λ η η λου ου ου ου ου ου ου ου α

ᾠδα 15ον Ὕμνος εἰς τὴν Καλλιόπην

Α'. Μερικὴ διαίθεδις

α. — — — — —

β. — — — — —

γ. — — — — —

δ. — — — — —

Β'. Πυθικὴ διαίθεδις

Ἐκ τοῦ Βου

Α εἰ ὁ εἰς μου σα μοι φε λη μοι πτε ε

μης κα παρ του δς zu ηη ες σω ων κπ κλ σε

ων ε μης ες νχ ες εο νει ει τω κ κλ λη ο

πει α σο φα μου σων ππο κκ θκ γε τι τεε πνων π

και σο ες μοι σθο εο τκ Ακ πους γο νει Δκ λη

ε Ηκαι κλ αν ες νει εις κκ ες τεε μοι

— 91 —

$$\begin{array}{ccccccc} 3 & 2 & 1+1 & & 2 & & 3 \\ \hline \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} & \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} & \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} & \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} & \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} & \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} & \begin{array}{c} \text{---} \\ \text{---} \\ \text{---} \end{array} \\ \hline \sigma\sigma\sigma\sigma\sigma & \pi\alpha\alpha\lambda\lambda\lambda\lambda & \pi\pi & \pi\pi & \sigma\sigma & \pi\pi & \pi\pi \\ \sigma\sigma\sigma\sigma\sigma & \pi\pi & \pi\pi & \pi\pi & \pi\pi & \pi\pi & \pi\pi \end{array}$$
[illegible][illegible][illegible]

A musical score for the song 'The Rose Tree'. It features a single melodic line on a five-line staff. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 2/4. The melody consists of a series of eighth and quarter notes. The lyrics 'The Rose Tree' are written below the staff, aligned with the notes. The score is divided into measures by vertical bar lines, with measure numbers 1 through 6 written below the staff. The piece ends with a double bar line and a repeat sign.

[illegible]

Κατὰ το μέτρον τῷ ἄρσῳ τοῦτο εἶναι ἰαμβιακὸς διμετρος κατὰ-
 ληκτικὸς (ἀνακερδύων-τειον), κατὰ δὲ τὴν συθμὸν περιλαμβανόμε-
 νος καὶ κωδὰ μικρὰ, διότι ὁ πρῶτος ἀντίων ἰαμβος εἶναι διήγητος
 τονιστικός, ὁ δὲ δεύτερος τρίσημος προσωδειακὸς (αἱ δύο τελευ-
 ταῖαι δισημοὶ μακροὶ ἀποτελοῦσι τὴν κατὰληξίν). Παράδει-
 γματα συθμικῶς κωδὰ ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ Μουσικῇ.

$$\frac{1}{\pi} \int_{-\infty}^{\infty} \frac{f(x)}{(x - x_0)^2 + y^2} dx = \frac{1}{y} f(x_0) \quad \text{for } y > 0.$$
[illegible]

The first system of musical notation for 'The Bird Song' consists of a single staff with a treble clef. It contains five measures of music. The first measure has a whole note on G4. The second measure has a whole note on A4. The third measure has a whole note on B4. The fourth measure has a whole note on C5. The fifth measure has a whole note on D5. The system is numbered 21.

The first system of musical notation for 'The Bird Song' is written on a single staff. It begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The melody consists of several measures, including a half note G4, a quarter note A4, and a half note B4. The system concludes with a double bar line.

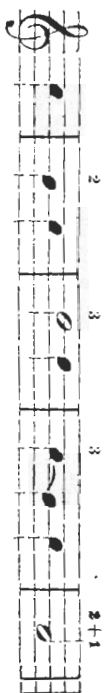
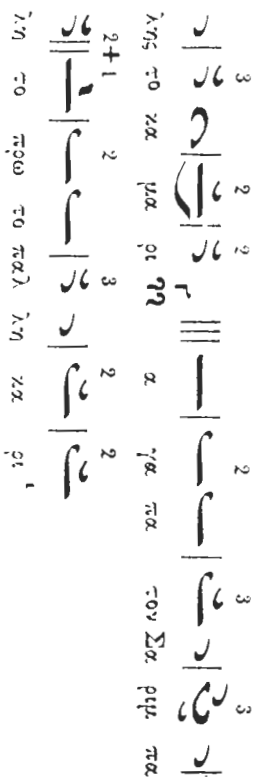
Ἀξιοσημείωτος πρὸς τοὺς εἶναι ἡ μελέτη καὶ συνθέσις τοῦ ὁσμᾶτος πεποιημένου κατὰ τὸ θεκαροταχισμόν ἀμεταδόχον σύνθεμα τῶν παλαιῶν Ἑλλήνων, καθότι ἐν τῷ αὐτῷ ὁσμᾶτι συμμειώθησονται καὶ ὁ H_2O (σι) καὶ ὁ H_2O φυσικὸς (σι) ἡ, ἔνα ὁμιλήσωμεν μετὰ τὴν γλῶσσαν τῶν παλαιῶν καὶ ἡ τοῖα συνημμεῖον (H_2O) καὶ ἡ τοῖα θεκαχρησίων (H_2O φυσ.). Τοῦτο ὁμιλῶς τε εἶναι συνημέστατον καὶ ἐν τῇ ἱκανῇ Μουσικῇ.

Ἐπεὶ δὲ τὸν ἀντιπρόσωπον ἀνέστησαν

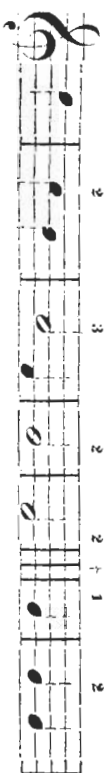
Πυθική ομιλίεως

Ἰησοῦς αὐτὸς τοῦ Θεοῦ υἱός

[illegible]

Η Σου σα η ταν ε ευ μορ φη

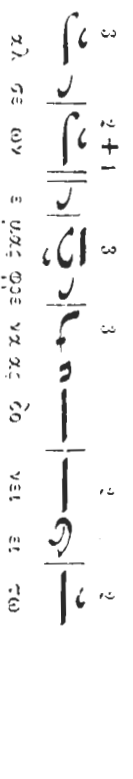
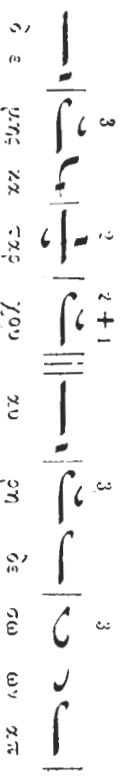
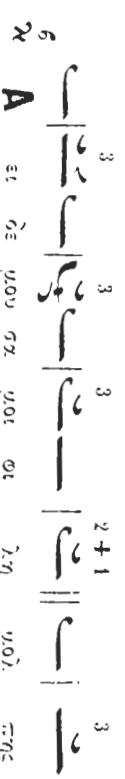
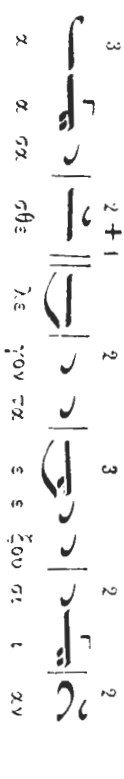
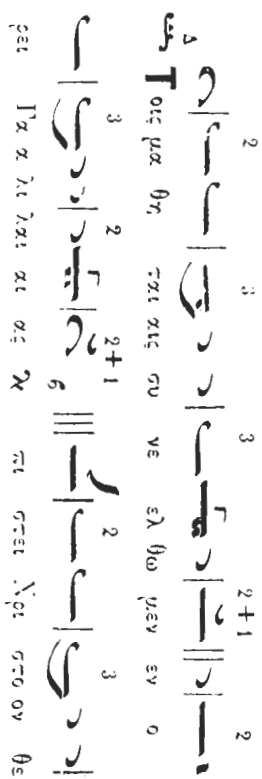
της || ο λης το κα μα ρι α γα πα

τον Σα ρι μα λι το πω το παλ λη κα ρι

Μέτρον τοῦ ᾠσματος εἶνε ὁ πολυτονός λεγόμενος στίχος ἢ ἱαμβικός τετραμέτρος τῶν ἀρχαίων. Ἀλλὰ πολυτονός, στίχους ἀπαρχάλακτος ρυθμιστημένους εὐρίσκειμεν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς (ᾠσμα 1ον καὶ 15ον).

¹ Το λαμπρόν τοῦτο δημῶδες ᾠσμα εἶνε θλόκληρος ἐποποιία ἐν ᾗ ἐπίστροφοντα οἱ τραγικοὶ ἔρωτες τῆς Σούρας καὶ τοῦ Σαρπηπάρη, ἐψάλλετο δὲ πρὸ δεκαετίας περὶ τοῦ ἐν Ἀγ. Παρθενού τῆς νήσου Αἰόβου, ὅπου ἐν περιουσιέγγυ, ὑπὸ τοῦ συγγραφέως.

Οὕτως ἔχομεν τρία διστιχα ἱαμβικῶν τετραμέτρων, ἕκ τεσσάρων τετραποδίων συγκείμενον ἕκαστον, ἐν δημῶδες, ἐν ἐκκλησιαστικῶν καὶ ἐν παλαιῶν ἐκκλησιῶν, τῶν ὁποῶν ἡ ρυθμιστορία εἶνε ἀπαρχάλακτος, μὲ τὰύτην ὁμῶς τὴν ἐλαφρὰν διαφορὰν ὅτι τὸ δημῶδες καὶ τὸ ἐκκλησιαστικὸν ἔχουσι τοὺς πρῶτους πόδας καὶ τῶν τεσσάρων αὐτῶν κώλων δισήμευς, τονιστικούς, ἐνῶ τοῦ παλαιῶν ἐκκλησιῶν πάντες οἱ ἱαμβοὶ εἶναι προσωδιακοὶ τρισημοὶ συμπῶνως μὲ ὅσα εἶπομεν ἐν § 2. Σημειώτεον πρὸς τοῦτοίς ὅτι ἐν ταῖς διασκευαῖς τοῦ ὕμνου εἰς τὴν Ἰκαλιόπην, περὶ ὧν

ἡνιχθήμεν καὶ ἐν ἡμετέροις 120, αἱ προτελευταῖαι συλλαβαὶ τῶν
 ἱαμβικών τετραμέτρων « Ἀεὶδε μοῦσα, ἦτοι ἡ τὰρ καὶ ἡ νει,
 εὐρηται τρισημοὶ ἀντι δισημῶν προφανῶς οὕτω μεταποιηθεῖ-
 σαι ὑπὸ τῶν ἐκδοτῶν ὅπως ἐπιτυχθῇ ἰσοποδία. ἡμεῖς ὅμως
 δὲν ἀποδεχόμεθα τὴν τριαύτην διασκευήν, οὐ μόνον διότι ἐν
 ἀλλὰ καὶ διότι, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἀνωτέρω ἀντιπροσδόκῃς
 τῶν τριῶν δισημῶν, ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ ἡ δημοδῆς μουσικὴ
 παρὰ τοὺς συμφωνεῖ μὲ τὴν δευτέραν ταύτην γραφὴν τὴν ὅφ'
 ἡμῶν παρὰ δεδεγμένην.

ᾠδα 18ον Δημοδῆς.

Πυθική Διαφθεγ.

Ἦχος α' ἐκ τοῦ Πλ.

4 3 3 3 1 3 3 3

Μα ας πη η ζα νε το γιγ α σε μι το γιγ σε μι

4 3 3 3

μα ας πη ραν και αι αι πη ει ζα

π' ἀπλόναμε τὰ ῥοῦχά μας στὸν ἥλιο καὶ μυρίζαν.

1 3 3 3

Ση η η η με ε ρα κκ στρο γα α λα

και αι αι του ου σπη τουρμας η η με

3 3 3 1 3

σεν ε γα λα σε ε πω υρ γος ξε

σιγ α η η με σιγ α γ α πο τη

3 3 4 3 3 3 3

Θε ε με λω θη πυ υρ γος ξε θε ε με λω θη

με ε ση κο πη α α πο τη με ε ση κο πη

Τὸ μυρολόγιον τοῦτο εἶνε δείγμα τελείου προσωδικοῦ μέ-
 λους ἐφηρμομένου εἰς τονιστικὸν διόστιχον δημοδῆς· μόνον αἱ
 ἀσείεις τῶν πρώτων ἱαμβῶν (προσναφούσεις) καὶ τῶν τεσσάρων
 κώλων τοῦ διόστιχου ἐκτείνονται εἰς τετρασημῶν μακρὰν ἀπο-
 τελούσαν οὕτως οἷον εἰ θρηνητικὸν προσωδικὸν ἐπιφωνημα ἀνα-
 λογον μὲ τὰ ἐν τοῖς κομμοῖς τῶν παλαιῶν ἐλληνηκῶν δεσμάτων
 ἀπαντῶντα αἰαί, ιὼ κτλ. τὰ ὅποια ἐξάπαντος καθ' ὅμοιον πρό-
 πον προεμελιδούοντο. Τὸ ὅτι δὲ τὸ θρηνητικὸν τοῦτο προμελῶ-
 δημα εἶνε τετρασημῶν, πάντων τῶν ἄλλων ποδῶν ὄντων τριση-
 μῶν, μαρτυρεῖ πόσον καὶ ἡ δημοδῆς ἡμῶν μελοποιία ἀληγορεῖ
 τῆς λεγομένης ἰσοποδίας. Τελευταῖον παρατηρούμεν ὅτι τὸ
 ῥημα τοῦτο καταλήγει μὲ τὸ ἐν § 15 ἀνενηχθὲν κατακλητικὸν
 σχῆμα. Καί, ἐν αἰτωμέν τι καὶ περὶ τοῦ μέλους, προσθέτομεν
 ὅτι ὁ πρώτος ἦχος ἐνταῦθα (ἁρμονία φωνιστική) εἶνε ἐπτάφωνος
 ὁδύων μετὰ δύο τῶν φθόγγων Νη καὶ Πλ καὶ μνηδὲς ἀπτό-
 μενος τῆς ἀντιφωνίας τῆς βράσειος τοῦ ἡτοῖ τοῦ ἀνω Πλ·
 τοιαῦται ἐλλειπτεῖς κλίμακες, ἐν χορῇ οὐσαι καὶ παρὰ τοῖς
 ἀρχαίοις, ἀπαντῶσι συχνότατα καὶ ἐν τῇ δημοδῇ καὶ ἐν τῇ
 ἐκκλ. μουσικῇ, καὶ μάλιστα οὐ μόνον ἐπτάφωνοι, ἀλλὰ καὶ τε-
 τράφωνοι καὶ πεντάφωνοι. Ἀλλὰ περὶ τούτων ἄλλοτε.

1 Μὲλος τὸ αὐτὸ μόνον τὸ διόστιχον ἡλλιξίσαμεν.
 2 Μετὰ μετὰ δὲ ῥα δὲ ἀντιφωνίας τοῦ πρώτου τῆς
 σίκοις εἰς ἀπονηστικόν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Καὶ ἡ μὲν παροῦσα πραγματεία λόγις τῆς στενότητος τῶν ὁρίων τῆς διαλαμβάνει τὰς γενικωτάτας μόνον μετρικὰς καὶ ρυθμικὰς ἀρχὰς καθ' ἃς εἶνε πεποιημένα τὰ ἐκκλησιαστικά τροπάρια δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τοῦ ρυθμοῦ εἶνε ἀσχερῶς ἐξηντημένον διὰ τῶν ἐκτεθέντων· ὑπάρχουσι δηλ. καὶ ἕτερά τινα δευτερεύοντα σημεῖα, τὰ ὅποια ὁπωσδήποτε ἔχουσι ἀνύγκην ἀναλύσεως καὶ ἐφαρμοστέως, ὡς τὸ περὶ συνθέσεως κώλων, λίαν διαφωτιστικόν, τὸ περὶ τῆς σχέσεως τῶν προτύπων τροπαρίων (εἰρημῶν, προσομοίων, καθισμάτων κτλ.) πρὸς τὰ καθ' ὑπόδειγμα αὐτῶν πεποιημένα, θέμα λίαν τῇ ἀληθείᾳ ἐκτεταμένον καὶ ἀτελέστατα γνωστόν, τὸ περὶ περιόδων εἰδικώτερον, τὸ περὶ συνθέσεως τροπαρίων κτλ. Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὸ πρῶτον, ἂν καὶ εἴχομεν τὴν ὕλην ἐτοιμὴν δὲν ἐστάθῃ δυνατόν νὰ περιλάβωμεν αὐτὴν ἐν τῇ παρούσῃ ἐκδόσει ἔνεκα πολλῶν λόγων· ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰ ἐπίλοιπα ἐλθεῖται ἐπαρκoὺς χρόνου καὶ τῶν σχετικῶν βοηθητικῶν συγγραμμάτων (ιδίως τῶν ξένων) δὲν εἴχομεν πεπερασμένως τὰς ἡμετέρας μελέτας· ἐλπίζομεν ὅμως ὅτι ἐν τῷ μέλλοντι θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀναπληρώσωμεν καὶ τὰ κενὰ ταῦτα, νὰ τραπῶμεν δὲ ἐπὶ τὴν ἐρευναν καὶ ἐξακρίβωσιν καὶ ἐτέρον κλάδον Ἑκκλ. Μουσικῆς.

Ἀλλ' ἡ παροῦσα πραγματεία καίπερ περιλαμβάνουσα πλῆρη πὼς ἔκθεσιν τῶν γενικωτάτων ρυθμικῶν κανόνων τῆς Ἑκκλ. Μουσικῆς δὲν πιστεύομεν ἐν τούτοις ὅτι αὐτὴν

καὶ μόνον εἶνε ἐπαρκὴς ὥπως διωδῶσιν καὶ παγίωσιν ἀρχὰς τὸ πρῶτον ἡδὴ ἐκτιθεμένου ἐν πλήρει συστήματι. Ἵνα δὲ εἰς τὸ ἐξῆς τοιάχιστον οἱ μαθητευόμενοι ἐν τῇ Ἐκκλ. Μουσικῇ παρὰ τῇ ἀλλῇ ἐμπειρικῇ (πρέπει νὰ ἐννοηθῇ καλῶς τοῦτο) καὶ νηπιῶδι μουσικῇ θεωρίᾳ, τὴν ὁποίαν ἡδὴ διδάσκονται, λαμβάνωσι μεθοδικὰς καὶ διηκολώμεν- νας γνώσεις περὶ τῶν μέτρων καὶ τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐκκλ. τροπαίων ἀνάγκη κατὰ τὴν ἡμετέραν ταπεινὴν γνώ- μιν νὰ γίνωσι καὶ τὰ ἐπόμενα α'. νὰ ἐκδοθῇ εἰρηθεδὸν ἐγχειρίδιον Πυθμικῆς ἐξηγουμένης εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά ὅσηματα τοιοῦτόν τι πόνημα δεόν νὰ εἶναι διηρημέ- νον εἰς δύο μέρη, εἰς Μετρικὴν διαλαμβάνουσαν περὶ τῶν μέτρων τῶν τροπαίων καὶ εἰς κυρίως Πυθμικὴν δια- λαμβάνουσαν περὶ τοῦ ρυθμοῦ τῶν ἐκκλ. ᾠδαίων β'. νὰ ἐκδοθῇ εἰρηολόγιον καὶ σύντομον ἀναστασιματά- ριον (ἐν τῷ γε παρόντι) περιέχοντα πάντα τὰ ἀνέκοντα εἰς ἐκάτερον τῶν βιβλίων τούτων τροπάδια ρυθμογραφη- μένα κατὰ πόδας, κῶδα καὶ περιόδους γ'. νὰ εἰσαχθῇ τὸ σχετικὸν μάθημα εἰς τὰς μουσικὰς σχολὰς καὶ νὰ καθιερωθῇ ὡς ἀπαραίτητον εἰς πάντα μαθητευόμενον ἐν τῇ Ἐκκλ. Μουσικῇ.

Καὶ ὡς πρὸς μὲν τὰ δύο πρῶτα (ὅτι προσαριθώμεν νὰ παρόσχωμεν ἡμᾶς αὐτοὺς χροσίμους εἰς τὴν Ἐκκλη- σίαν καὶ τὴν τέχνην, τὸ τρίτον ὅμως ἐξηγῆται ἐκ τῆς προαίρεσως τῶν κ. κ. μουσικοδιδασκάλων.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΥΝΑΡΜΟΝΗΤΩΝ

(C)

Οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει

† Ὁ Σύμνης Βασιλείος 2, † ὁ Παμφίλου Μελισσηνός 2, † ὁ Σάροδων Μιχαήλ, ὁ Μ. Σύγκελλος Νικόδημος, Ἀρχιμαν- δρίτης Γρηγόριος Παπαδόπουλος ἐπίτης τῶν Σχολῶν, Δωρό- θεος Μανωλάκογλου, Ἀρχιμανδρίτης Παπᾶς Θεόδωρος Μαν- τζουρατζῆς, Ἀρχιμανδρίτης Ἀντωνιος Ἀντωνίνης, Νηλεὺς Καραμάρδος 4, Μάξιμος Πούγγρης, γλύπτης. Ἰωάννης Βασι- λευδίδης α'. ψάλτης Μ. Ρεύματος, Ἀλέξανδρος Μιευαρίδης, Πέωργιος Μιευαρίδης, Δημήτριος Κυριατῆς, Νικόλαος Βαχα- ρούλος, Πέωργιος Τσιφίδης ιεροδίακονος 2, Ἰωάννης Μάκρας ιεροδίακονος, Ἀρχιμανδρίτης Μιχαήλ Ψαρῶς, Δημ. Βουρτινῆς Πέωργ. Δογμάδης, Θωμάς Ἀποστολίδης, Ἰάωβος Νικηλιώ- της α'. δομέστικος τῆς Μ. Ἐκκλησίας, Φώτιος Παπαδόπουλος α'. ψάλτης τοῦ Ἀγιοταφικοῦ Μετοχίου, ὁ Μ. Πρωτεύεικος Γ. Παπαδόπουλος 2, Κύριαξός Τζαννόπουλος, Σωκράτης Παπαδό- πουλος, Χ. Ἀντωνιάδης, Βασ. Ἀγγελίδης, Αἰζάρος Χαλεπλό- γλους, Ἠσάκιος Ακρωτιάτης, Ἀνδρονάης Εὐαγγελίδης, Ἰωάννης Βαζιμάκογλου ιεροδίακονος, Ἠλίας Γερασιόπουλος, Σπυρίδων Βουζιόπουλος, Ἀργύριος Κοκκινάκης α'. ψάλτης Ἀγ. Δημη- τρίου Εὐλοπόττης 2, Ἰωάννης Δούκας, Μιχαήλ Ἀθωνασίου, Νικόλαος Βασανανίδης, Δημ. Βαφειάδης ιεροψάλτης.

Εὐθελία Ἀδάμ, διευθύντρια τοῦ Ζακείου, Ἐλένη Στρού- βελη, ὑποδιευθύντρια, Θεοδώρα Ἀργυριῶδου, διευθύντρια τοῦ

Παρθενωγείου Κοντοσακλίου, Μάξινα Ι'. Ζουμπούλογλου
Ειρήνη Σ. Χ" Βραδείου. Δωροθέα Γ. Ζουμπούλογλου.

Α. Ζημυρία, γυναικάδου του Ζωγραφείου, Χρ. Πανταζίδης,
καθηγητής, 'Ιωάννη Βλαδέντης καθηγητής, Ι. 'Ασπώτης κα-
θηγητής. 'Αλ. Αύλωνίτης ιατρός, Ν. Παπαγιάννου, κα-
θηγητής. Β. 'Ονομαδής, Γ. Μαυρουδής, Σταύρος Βαχάκης
καθηγητής, Κωνσ. Καβής, ιατρός, Κωνσ. Βλάσης, ιατρός
Ραχαβής Τσουπάλογλου ιατρός, Δ. Βλαδέντης ('Ηράκλειον) 20.

Γ. Ζουμπούλογλου 2, Σαράνης Χ" Βραδείου. 'Εμμ. Πα-
νας, Βελισάριος Παπας, Ιετρος 'Ιάκης, Μ. Παπαρχακίς, Ν.
Μαρχαρχακίς. 'Αγεταίος Βυζαντινός. Εὐδόξιος Μπουσαντζό-
γλου, 'Αδωνάου Φωτιάδης, Χαρ. Τσουρούγλου, Στέφανος Πα-
παδόπουλος, Κωνσταντῖνος Κοιδάκης, Κωνσ. Παύλος, Πα-
ναγιώτης Χ". Βραδείου, Σπυρ. Τίτος.

'Ιωάννης Στόκος. Α' ψάλτης Περικλήπου. Δεωνίδης Χαμυ-
τῆς. Δ. Πλουγουρινίδης, 'Ιεροδίακονος. Μιχαήλ 'Ιορδανίδης,
Χούσανθος Μανδῆς, 'Ιεροδίακονος. Μιχ. Χ. 'Ιορδανίδης, Δ.
Πλουγουρινίδης, 'Ιεροδίακονος, Δημ. Νιάρχης.

'Αλέξ. Νικολαΐδης. Γ. Δ. 'Ιακωβίδης. Ιετρος Γοργόλης, Πω-
λύδωρος Μυτράδουλος, 'Ιωάννης Δεωνίδου. Φιλοκρήτης Τσε-
λένης.

Στέβας 'Ηλιδής, 'Ιωάννης Κεπετσής, Βασίλειος Μανώλης.
'Ιωάννης Δεοντῆς, 'Ιεροψάλτης 'Εμμανουήλ Σχολῆς, Βαλέν-
τιος Παπαδόπουλος, Δημ. Μ. Στεφάνουλος, 'Ιεροψάλτης.
'Ιωάννης Νικολαΐδης, ιερέας, 'Ιωάννης Βασιλάκος, 'Αχιλλεύς
Παπα-Δημητρίου. Σ. Α. Ντολιόπουλος. Τ. Δ. Ευδής. Χ.
Σφαέλλος, Γ. Παρμάουθῆς, Δ. Βουρσός, Στ. Μόσθας, Μ. Δ.
Μόσχος, Ι. Σ. Τζιννόπουλος, Μ. Ι. Φιμεριδάκης.

Γ. Μπούπας. Α' ψάλτης 'Αγ. Κυριακῆς Κόντοσακλίου 10.
Περικλῆς Γ. Τάδωνιδης, Β' ψάλτης αὐτόθι. 'Ιωάννης Ι. 'Υψυ-
ρόπουλος, Α' ψάλτης 'Αγ. 'Ελεπίδος, Κωνσ. Παριζάνος,

Β' ψάλτης αὐτόθι, Κωνσ. Γ. Μπούπας. Ν. Συμεωνίδης, Γεώρ.
'Ανδρεΐδης, Στλ. Καβής.

Περικλῆς Τίτσιος, ιατρός. Χρήστος Παπαδόπουλος, ιατρός.
Αυρήλιος Σταθάκης, δικηγόρος, Μιχαήλ Φαρατσέλλης,
ιατρός. 'Αριστείδης Παπαδάκης, ιατρός (Τεβέση), Κίμων Ευν-
θύπουλος, ιατρός, Χρήστος Χ". Τεργίτου, 'Εμμανουήλ Μονδῆος
Νικ. Σαάδος, Θεοφ. Κόντης, Κωνσ. Τεργιαντάς σχολάδου.
'Αριστ. Μαλκότσας ιατρός, Θεμ. 'Αλημπέρτης, Κωνσ. Μακρί-
δης, δημοσιογράφος.

'Ιωάννης Χ". Κωνσταντῆς α' ψάλτης Διπλοκονίου, 'Απόστο-
λος Μακρίδης, 'Αλέξ. Βορέδης, Γεώργ. Κανοναρχόπουλος,
Γεώρ. Ευστέης, Θεμ. Τεργιανδής, Χρ. Φυλακτόπουλος, Παθε-
νότη Λαγυύδης (Πρίγκηπος) Δημήτριος Δεονογίδης, Γεώρ-
γιος Φιλίδης, 'Ιεροψάλτης. Θεόδωρος Δημητριάδης, Ρίτζος Σ.
Τεργιανδής α' ψάλτης Μεσαώρου. Γεώρ. Μιχαλίτσας, Πα-
ρούλος Τεργιανδής.

Κωνσ. Α. 'Ψάκος Ι, Ν. Σ. Φωτιάδης, Α. Γ. 'Αντωνιάδης
Ιετρος Πετρίδης, Κυρ. Α. Νικολαΐδης, Μενέλαος ιερέας Ευδα-
δής, Εενοφών Κυριακού. Μιχ. Κυριακίδης, 'Αργυρανδρίτης
Νεόφυτος ποίεταμένος Ιοτήρ.

Εὐστέριος Παπαδόπουλος 2. Δημ. Κυδωνιάτης, Νικ. Δη-
μου, Κυρ. Α. Γιουδῆ, Χρυσοστ. Ι. Γιουδῆ, 'Εμμ. 'Εμμανουηλί-
δης, Ευστρ. Ι. Χ. Στεφανῆ, Δημ. Ι. Χριστοφιδής, Νικ. Τίτσιος,
Γεώρ. Ι. Χ". Στεφανῆ, Κωνσ. Βαφειάδης.

Γ. Παπαδάκης, μουσικοδιδάσκαλος 2, Β. Ν. Βεγνίκος, ('Εν τῇ
Θεολογικῇ Σχολῇ Χαλκῆς) 'Ιακωβος Νικολάου, 'Ιεροδίακονος.
Ζαφ. Παπαχολίου, Θωμάς Χιονῆς, Κερασύντιος, Κων. Βαλ-
λαδής, Χαρῆλ. Γιούργης, Χριστόφορος Στρουμπῆς, Νικ. Νικο-
λαΐδης, Δημ. Μαυροπούλος, Κων. Μεγγιέρης, Δημ. 'Αποστολί-
δης, 'Ιωάννης Παπακωνσταντίνου, Νικολαΐδης, 'Ιωάννης 'Ψαυ-
ριανός.

Οἱ ἐν Πριλεπουπόλει

† Ο Φιλίππουπόλεως Φώτιος ὁ, Ἀρχιμεινδρίτης Ἀνθίμος, Ἀχέρπρος Μ. Ψαλτιδῆς, α' ψάλτης Ἀγ. Δημητρίου, Ἐπιμ. Ι. Κεμελίης, πρωτοψάλτης Μητροπολέως, Πλωτέριδος Θεόφιλος Καφιδῆς, Ἀδαμ. Σιμητός, Κ. Χ' Σωτηρίου, ἱεροψάλτης, Οἰκονόμος Ἀργύριος, προϊστάμενος Ἁγίας Παρρακευῆς, Νικώδημος Χαραλάμπους, ἱερομύναχος, Πέτρος Χρηστίδης, ἱεροψάλτης, Θεοδόσης Ἐλευθερίου, Πέτρος Ἱγγλέσσος, Δημ. Χ' Παναγιώτου, Γεώρ. Παπαδόπουλος, ἱερεὺς, Γεώρ. Πολιμενίδης, Δικατερίνη Δημητρίου, φιλόμουςος, Στοιχάκης Κολάδωφ, Ἀχιλλεύς Παπαδημητρίου, Σκοπιανός, Σωτ. Πωμικηνοβιδῆς, ἱεροψάλτης, Ἐμμ. Χρήστου, μουσικός, Γεώρ. Ν. Καλισταθένης, ἱεροψάλτης, Οἰκονόμος Χαρ. Καλλίς, Χρήστος Θεοδώρου, ἱερεὺς.

Οἱ ἐν Στενημάχῳ

Μεταρχάκης Νικοβιδῆς, Θωμ. Α. Αργυρίου, Βασ. Αργυρίου, Δημ. Ν. Αιλιτσα, Χοιροδόουλος Δημητριάδης, ἱερεὺς, Χ' Ἀθαν. Καλπατσίου, Γεώρ. Καρατζά, ἱερεὺς, Ἀθαν. Τσόγλας, Βασίλειος Παπαϊωάννου, ἱερεὺς, Ἀχέρπρος Μωδῆς, Δημ. Κυριακῶ.

Οἱ ἐν Γκρουμουλτζένῃ

Θεοφάνης Βασιλείου, Μ. Παπαγιάννης, μουσικός, Γεώρ. Παπαποστόλου, Ἰωάννης Βουλγαρένης, Μιχ. Ι. Πετρόπουλος.

Οἱ ἐν Θεσσαλονίκῃ

Γεώργιος Ι. Σιμώτας, α' ψάλτης Ἀγ. Νικολάου, Βασιλείος Σωτηρόπουλος, ἱεροψάλτης, Παπῆ Γεώργιος, ἱεροψάλτης, Ἀν-

τάρος Θεοδώδης, Δ. Μαυροδημόπουλος, ἱεροψάλτης, Γεώργιος Α. Ρούσης, Κωνστ. Βλάχοπουλος, μουσικός, Ἀντώνιος Ψύχας, ἱεροψάλτης, Δημήτριος Ἰωάννου ἐκ Παλατίτης, Γεώργιος Τεσσαρομάτης μουσικός, Γεώργιος Εὐαγγελίδης, Γεώργ. Αγγαζάκης ἱεροψάλτης, Ἀθαν. Βλάχου ἱεροψάλτης, Χρήστος Νικοβιδῆς ἐξ Αἰβάτιου, Θεόδωρος Α. ἐκ Παλατίτης, Βάγιος Χαρίδανος ἐξ Ἀσβεστωχωρίου, Χρήστος Βασιλείου, Κ. Β. Κωνσταντῆς, Β. Τσιροβλῆς, Ἀστέριος Στεφός, Βασ. Κωνσταντίνου, Κλέαρχος Μαντζουρανής.

Οἱ ἐν Καθίλλῃ

Χ. Παπανικολάου ἱεροψάλτης, Ἰωάννης Δημητρίου ἱεροψάλτης, Μόσχος Παπαγεωργίου ἐκ Μεσσηνίας, Ἀντώνιος Βασιλείου, Οἰκονόμος Παπαχοιροδόουλος, Ἰωάννης Χρήστου ἱεροψάλτης, Δημ. Ἰωάννου ἱεροψάλτης, Γεώργιος Σιδερόπουλος ἱεροψάλτης, Κωνστ. Α. Βαβατζάνης.

Οἱ ἐν Σηλυβρούῃ.

Ἀναστασις Σταμούλης, Μιχ. Σταμούλης.

Οἱ ἐν Ραιδεστώ.

Γεωμανός Σακελλαρίδης πρωτοσύγγελλος Μητροπόλεως 10.

Οἱ ἐν Σιμόνῃ

Μισαήλ Ἀρχιμεινδρίτης, Ἰωάννης Γιάλουδάκης πρωτοψάλτης Σιμόνης 2, Γεώρ. Παπαδόπουλος λαμπαδόγιος Ἀγ. Φωτεινῆς, Γερόσιος ἱερομύναχος, Γρηγόριος Χοιροδόουλος ἱεροδιδά-

κονος, 'Ιωάννης Κορωνάιος, Παν. Κυδωνόπουλος, Δ. 'Αλέξαν-
δρίδης, Β. Καράκωνοστρατιάς, Β. Κουτασιόπουλος, Μ. Δάμπρου
Παν. Κόπτελλος, Γεώργ. Τζιλέλῃς, Εὐστρ. Βλαχόπουλος ἱερο-
ψλάτης, Κωνστ. 'Αλέξανδρίδης ἱεροψλάτης, Δ. Α. 'Αναστασά-
κης ἱεροψλάτης, Γεώργ. Καμπόπουλος, Σωκράτης Θεοδορίδης.
Γ. II. Φινέλης Α' ψάλης Τιμίου Προδρόμου, Έκκλ. Μουσι-
κῆς Σύλλογος Σμύρνης 2, Κ. Παπαπέτρου, I. Παναζίδης,
Κύπριος, Σ. Μακρίδης, Ν. 'Αγαθόπουλος. Δ. Βουδούρογλους,
Ε. Εὐστρατιῶδης, I. 'Αγαθόγυελος, Ν. Κρεστετζόγλους, II.
Κυριακός, Α. Βασιλειάδης.

Οἱ ἐν Νικομηδείᾳ

† 'Ο Νικομηδείας Φιλόθεος, Κωνστ. Σταυρίδης ἀρχιμυ-
νάρχης, 'Αθανάσιος ἱεροδ. Σ. Τζιλέπτης 2, Σωτ. Θ. Κυριακίδης.
'Αδελφοί I. Κάλας, Ν. Σουρλάγλας 5, 'Αριστείδης Ν. 'Αγγελῆ 3.
Φ. Στεφάδης, Ε. II. Βουδούνης, 'Ηρακλῆς Κυριακίδης, Δ.
Βουρζάδης ἱερός, Paul A Marengo 5, Ν. J. Caïnan 2,
II. II. Γεατζός, 'Απόστολος Καρχαδόλῃς, Ζαχ. Μ. Αἰκατε-
ρίνης, Ε. Μ. 'Ερμάνουῆλ, Περικλῆς Πατρίκιος, Σταῦρος Τσι-
τσικλόγλους ἱεροψλάτης.

Οἱ ἐν 'Αδῶ Πιζάῳ

'Ο μουσικοδιδάσκαλος 'Αλέξανδρος Βυζάντιος 2, Οἰκονόμος
Παπῆ 'Ιωάννης, Ἀχιμῆος Βυτινίδης, ἱερομόναχος. Κ. Σωτη-
ρίδης, 'Αναγίας Κυρίτογλους, Β. Καντατζῆς, I. 'Αδρυμίδης.
I. 'Ιακωβίδης, Δημιούθνης Βυζάντιος, ἱεροψλάτης, Γ. Χαρ-
λάμπιδης, Γ. Α. Ξενιάδης, Α. Κιλιτσογλους, I. Θεοδώρι-
δης, Α. 'Ιωαννίδης, II. Κορμυδῆς, ἱεροψλάτης, Δημ. Σκουρτζό-
πουλος.

Οἱ ἐν 'Αμιαῶ.

Πρόδρομος 'Ιωαννίδης, α' ψάλης, 'Αγ. Γραῖδος, Παναγιῆς
Γεωργιάδης, ἱεροψλάτης, 'Αριστείδης 'Αντωνιάδης, 'Ιωάννης
Δελήγιαννίδης, ἱεροψλάτης, Δωρόθεος Παπαδόπουλος, Θεόφιλος
Μ. Παναγιωτίδης, ἱεροψλάτης, Θεόδωρος 'Αντωνόγλους, Σω-
κράτης Χ. Φιλίππιδης α' ψάλης Πάπρας, Χαρ. Δ. Χουσοστό-
μίδης.

Οἱ ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Δεσμῶνος (νήσου Δέσμου)

'Ἐσθ Μονῇ τοῦ Δεσμῶνος 2. 'Ανθίμης, Ἡγούμενος, Γρηγό-
ριος Πρωτοσύγγελλος, Στέφανος, 'Αρχιμυνῆς, Σωφρόνιος, πρωτ-
γούμενος, Πανδός, σύγγελλος, Παναγιώτατος, ἱερομόναχος, Χου-
σοστόμος, ἱεροδιδάκωνος, Γεννάδιος, ἱεροδιδάκ. Μάξιμος, μοναχός.

Οἱ ἐν 'Αγ. Πανασκουῇ (νήσου Δέσμου)

† 'Ο Μηθύμνης Στέφανος 5, ἡ ἱερὰ 'Εκκλησία τῶν περὶ ἐνί-
στων 'Ταξιαρχῶν 5, Χαρ. I. Μιχαήλ-προς 4, Φωτίος Κ. Πα-
τρίδης, ἱεροψ., Παπῆ Χαραλαμπίος, Παπῆ Σταῦρος, Παπῆ
'Ιωάννης, Παναγιώτης II. Νικολάου, Προκόπιος Σαράγᾶ, Χαρ.
Κασάκος, 'Ανδρέας II. Χ" Δούκα, Θεόφρατος Χ. Χατζηκομῆς
ἱερός, Στέφανος Κοπτερός, 'Ιωάννης Εὐστατίου, μουσικός,
Νικολάος Ζαμπίνιος, Γ. Χ" Δούκας, Εὐστρ. I. Μιχαήλαρος 2,
Γεώργιος II. Πατέρων, Γεώργιος Γρημάνης, Σωκράτης Ζαμπι-
νίος, Μιχ. Τζάννος, Χαρῆλ. II. Χαραλάμπους, Στυλ. Κυδωνιά-
της, Παναγ. Τσιμπουκέλης, Γεωρ. Σέβδαῆς, Τιμολέων Τσοχα-
τζῆς, Μιλτ. Πατίων, Πανασκευᾶς Μητροόπουλος.

Χρηστός Πανασκευαζίδης, Εὐστρ. Κωνσταντῆλῃς, Παν. Παπα-

νέλλης. Παράσκευας Ι. Παλαιολόγος, Παν. Παύνης, Γ. Α. Χ' Παράσκευας, Θεμ. Ν. Κουλήχανδης, ιατρός, Παν. Μπαχλιβάνης.

Οἱ ἐν Μανδραμάδῳ (Λέσβου)

Πατῆ Παφάηλ, Νικ. Χ. Γεωργίου, Πατῆ Νικόλαος Καραντώνη, Εὐστράτιος Πατῆ Γιαννίκου, Γιαννίκος Χ. Εὐστρατίου, Πατῆ Στυμίων.

Οἱ ἐν Ἀγιάῳ (Λέσβου)

Κουνητός Ἀμνίτης Ε. Σ. Εὐαγγελίνου, Ίωάννης Ίωάννης, Γ. Κωστήνης, Δημ. Ἀλτηπαράμυρης.

Οἱ ἐν Καλλυνῇ (Λέσβου)

Νέφωτος Βαρθολαῖχος, Παναγ. Μακρῆς, Παν. Βαρθολομαῖος, Μιχαῖλ Σακαλῆς.

Οἱ ἐν New Bedford (Massachusetts) (Πν. πολίτες)

Κυριακὸς Παλαιολόγος 2, Εὐστο. Σταντρινίδης, Ἀντ. Μιχαηλάκης, Γ. Μιττέλλος, Δημ. Μ. Ἀμνιμένος ἐκ Σκιάθου, Γεώργ. Μαλινγκέλλης, Μιτυληναῖος, Εὐστο. Κυριακῆς ἐξ Ἀγ. Παράσκευης, John L. Trait, Γ. Γ. Δουρακέλλης Ν. Βογιατζῆς ἐξ Ἀγ. Παράσκευης, Σωκρ. Παπαδόπουλος (Boston), Ίωάννης Γεωργίου ἐκ Κλημηθίδου Λέσβου, Ξενοφών Δούκας ἐκ Καλλυνῆς Λέσβου, Γεώργιος Κωνσταντέλλης, Ίωάννης Πατρώνης.

Οἱ ἐν Βορέῳ

Γ. Χαρακόπος Οικονόμος, Γεώργ. Βασιλ. Γερεῦς, Γ. Κυριακὸς Διάκονος, Γεράσιμος Αουκῆς α'. ψάλτης, Ἀγγέλιος Στυμίων.

Γ. Αειβάδης, Α. Ἀερίκος, Ἐλλήν Μ. Παπασταματίου, Ζ. Σκαπέδάς.

ἐν Ἰαλαζίῳ

Νικ. Μ. οὐλος Ρύσιος πρωτοψάλτης τῆς Ἐκκλησίας Π. Μ. Ἰερογιάννης ἱεροδίακονος Γ. Γιαννίκος β'. ψάλτης αὐτόθι Ν. Εὐστατριάδης ἱεροψάλτης ἐν Σουλινῇ.

Οἱ ἐν Ἀθήναις

Θ. Χανιώτης ταμίας τῆς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν 10, Διονύσιος Σφοδρῶτος, Οικονόμος. Χ. Γ. Ἀποστολόπουλος, Παναγιώτ. Τζαννέας, Κωνστ. Βενιζέλος, Μακάριος Μυριαθεύς, Θεολόγος Μακαρῶνας, Χ. Χαρζόπουλος, Γεώρ. Ἀπέργης 2, Πόροπος (Κέρκυρα), Π. Ποιονῆς (Πάτρας), Φωκίων Βζμβας (Πειραιεύς), Νικόλαος Παπαϊωάννου, Νικ. Κρητινός, Μιχ. Μελισσοπούλος, Χρ. Βιάχος, Β. Παπούλιας, Δημ. Εὐαγγελίδης 2, Κωνσταντ. Ηπίοτης (Τερε Μιτυληνῆς).

Οἱ ἐν Σόφῳ

Γ. Ρενιέρης, Οικονόμος, α' ψάλτης Κοιμήσεως. Παράσκευας Βεσωνίδης 2, Ἀναστ. Βουτσινῆς, Θεόδ. Μανουδάκης, Παν. Σαλούργας, Σοφοκλῆς Ἀγαρχακῆς, Μάριχ. Φίλιππος.

Οἱ ἐν Κιάτῳ (Κορινθίας)

Ἀνδρ. Στυροπούλος α' ψάλτης, Ἀναστ. Καρααγγέλης, ἑμποροί, Δημ. Στυροπούλος, Δημητρίδ. Θεογ. Ἰλχατοῖς, Δημητρίδ.

